

การควบคุมการทำงานของผู้ผลิตรายการสารคดีสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ ภายในบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์

การทำงานภายในบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์ ซึ่งนับเป็นองค์กรสื่อสารมวลชนนั้น เป็นการ
ทำงานที่ประกอบไปด้วยบุคลากรหลายฝ่าย ดังนั้น องค์กรจึงจำเป็นต้องมีการควบคุมการทำงาน
เพื่อให้บุคลากรในแต่ละฝ่ายรักษาการปฏิบัติงานให้เป็นไปในลักษณะที่สอดคล้องกัน สำหรับการ
ควบคุมในองค์กรนี้ Schlesinger (1978) ได้กล่าวถึง การประสานอำนาจการควบคุม (mediation
of control) ภายในองค์กรสื่อสารมวลชนว่า สื่อมวลชนจะถูกควบคุมใน 2 ลักษณะ คือ

1. การควบคุมด้วยอุดมการณ์บริษัท (corporate ideology)
2. การควบคุมด้วยระบบบรรณาธิการ (editorial system)

การควบคุมด้วยอุดมการณ์บริษัทนั้น เป็นการควบคุมด้วยวัตถุประสงค์แรกเริ่มในการ
ก่อตั้งบริษัทหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการควบคุมการทำงานของสื่อมวลชนให้เป็นไปตามความ
ต้องการของผู้ประกอบกิจการซึ่งเป็นเจ้าของบริษัท อุดมการณ์ของบริษัททั่วไปมักเป็นการแสวงหา
กำไรจากการประกอบกิจการเป็นหลัก แต่หากผู้ประกอบการเป็นนักวิชาชีพที่ให้ความสำคัญกับ
วิชาชีพนิยม อุดมการณ์บริษัทก็อาจเป็นไปเพื่อวิชาชีพนิยมได้ สำหรับการควบคุมด้วยระบบ
บรรณาธิการเป็นการควบคุมการทำงานของสื่อมวลชนด้วยลักษณะของสายงานการบังคับบัญชา
(chain of command) ให้เป็นไปตามความต้องการของผู้บริหาร อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารโดยทั่วไป
ก็มักจะจัดการกิจกรรมในองค์กรให้ดำเนินไปในลักษณะที่สอดคล้องกับอุดมการณ์บริษัทเช่นกัน

แนวคิดเกี่ยวกับการประสานอำนาจการควบคุมภายในองค์กรสื่อสารมวลชน เป็นแนวคิดที่
อธิบายถึงวิธีการที่เจ้าขององค์กรสื่อสารมวลชนใช้ในการควบคุมการดำเนินงานภายในองค์กร
โดยเฉพาะการทำงานของนักสื่อสารมวลชนซึ่งจะต้องผลิตผลงานในนามขององค์กรโดยตรง
การประสานอำนาจการควบคุมในองค์กรจะส่งผลให้ทิศทางของการดำเนินงานเรื่องต่างๆ ภายใน
บริษัทถูกกำหนดลงมาจากเบื้องบนหรือผู้บริหารเสมอ ดังนั้น การทำงานของนักสื่อสารมวลชน
ภายใต้การประสานอำนาจการควบคุมภายในองค์กรจึงไม่มีอำนาจอธิปไตยหรืออิสระที่จะตัดสินใจ
ด้วยตนเองอย่างที่เราจะเป็น เนื่องจากนักสื่อสารมวลชนมักเผชิญกับการปิดกั้นด้วยอุดมการณ์
บริษัทหรือการถูกยับยั้งความคิดริเริ่มสร้างสรรค์โดยผู้เป็นบรรณาธิการ ยิ่งไปกว่านั้น การประสาน
อำนาจการควบคุมภายในองค์กรยังเป็นการปฏิเสธการตั้งคำถามจากเบื้องล่างหรือการตอบโต้ของ
นักสื่อสารมวลชนผู้อยู่ตอนล่างในสายงานการบังคับบัญชาอย่างสิ้นเชิง ด้วยเงื่อนไขสัญญาการ
ว่าจ้างและการเลื่อนลำดับขั้นโดยวิธีการประเมินผลการทำงาน

ในบทนี้ จะเป็นการวิเคราะห์โครงสร้างสื่อสารมวลชนและการประสานอำนาจการควบคุมภายในองค์กร เพื่อเปรียบเทียบลักษณะการควบคุมการทำงานของผู้ผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์ในแต่ละองค์กร ซึ่งการควบคุมภายในองค์กรนี้มีส่วนส่งเสริมให้การผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์ดำเนินไปอย่างสอดคล้องกับความต้องการของผู้อุปถัมภ์รายการหรือบั่นทอนอิทธิพลของผู้อุปถัมภ์รายการที่มีต่อกระบวนการผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์อย่างยิ่ง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารประวัติบริษัท (company profile) เอกสารประกอบการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท การสัมภาษณ์กรรมการผู้จัดการ และการสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการสารคดีสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ประกอบกัน

สำหรับองค์กรสื่อสารมวลชนในการศึกษาวิจัยนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์จำนวน 3 บริษัท สืบเนื่องมาจากลักษณะของการอุปถัมภ์รายการสารคดีสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ที่ผลิตขึ้นโดยบริษัทดังกล่าว 3 ลักษณะคือ การโฆษณา การสนับสนุนรายการโดยหน่วยงานของรัฐ และการสนับสนุนรายการโดยบริษัทธุรกิจเอกชนดังนี้

1. บริษัท ป่าใหญ่ ครีเอชัน จำกัด
2. บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชันส์ จำกัด
3. บริษัท พาโนรามา ดอคคิวเม้นทารี จำกัด

การควบคุมการทำงานของผู้ผลิตรายการสารคดีสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ภายในบริษัทป่าใหญ่ ครีเอชัน จำกัด

1. ข้อมูลจำเพาะของบริษัท

ชื่อไทย	บริษัท ป่าใหญ่ ครีเอชัน จำกัด
ชื่ออังกฤษ	PA-YAI CREATION CO.,LTD.
ที่ตั้ง	1783/91 ชั้น 3 อาคาร พี.เค.แมนชั่น ซอยลาดพร้าว 35/2 ถนนลาดพร้าว แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10320 โทร. 513-1990-8 ต่อ 303 โทรสาร. 9382615
ปีที่ก่อตั้ง	2535
ทุนจดทะเบียน	2 ล้านบาท
ประเภทธุรกิจ	ผลิตรายการโทรทัศน์
สินทรัพย์ (พ.ศ.2540)	16.37 ล้านบาท
รายได้ (พ.ศ.2540)	23.79 ล้านบาท
กำไรสุทธิ (พ.ศ.2540)	2.65 ล้านบาท

2. ประวัติการก่อตั้ง และลักษณะการประกอบกิจการของบริษัท

ข้อมูลจากเอกสารประวัติบริษัท (company profile) ระบุว่า

"...บริษัท ปาใหญ่ ครีเอชั่น จำกัด จัดตั้งขึ้นเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.2534 เพื่อผลิตรายการโทรทัศน์ที่มีสาระประโยชน์ต่อสังคม เน้นให้การศึกษาและเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนทั่วไป ผ่านทางสถานีโทรทัศน์ช่องต่างๆ และผลิตรายการสารคดีพิเศษที่มีคุณภาพ เพื่อสนององค์กรต่างๆ ในรูปแบบของการรับจ้างผลิต ลักษณะองค์กรเป็นองค์กรธุรกิจขนาดย่อม ผลิตรายการโทรทัศน์เชิงสร้างสรรค์ด้านสังคม เด็ก สตรี สิ่งแวดล้อม และพัฒนาชนบท..."

แนวคิดการผลิตรายการโทรทัศน์เชิงสร้างสรรค์สังคมนี้ นับว่าเป็นแนวคิดแรกเริ่มในช่วงของการก่อตั้ง บริษัท ปาใหญ่ ครีเอชั่น จำกัด ขึ้น และมีผลสืบเนื่องไปยังอุดมการณ์บริษัท ดังที่ คุณสุรียนต์ จงสิทธิ์ ผู้บริหารบริษัท ปาใหญ่ ครีเอชั่น จำกัด และผู้ผลิตรายการ "ทุ่งแสงตะวัน" ได้กล่าวว่า

"...ที่ 3 คน (คุณยุพา เพชรฤทธิ์ คุณนิรมล เมธิ์สุวกุล และคุณสุรียนต์ จงสิทธิ์) ทำธุรกิจกันโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความรับผิดชอบต่อสังคม อยากทำรายการสาระความรู้ ถ่ายทอดวิถีชีวิตของผู้คน ไม่ทำรายการบันเทิง ดังนั้น อุดมการณ์บริษัทก็คือทำงานด้วยความสุข มีความสุขกับการทำงานที่ทำแล้วไม่อึดอัดเป็นงานที่ได้รับใช้ความคิดเรา เราเต็มใจที่จะทำ พอบริษัทคิดอย่างนี้ พนักงานทุกคนก็ได้รับข้อคิดนี้เหมือนกัน เขามาทำงานแสดงว่าเขาชอบงานที่ทำกับเรา หรือประเภทที่ทำรายการนี้ชอบ แต่พอรายการที่ชอบหมดก็ไป ไม่อยากอยู่ แต่มีบางคนก็คิดว่าอยู่ที่นี้ก็สบายดี ตวงงานอะไรก็ได้ อยู่ในข่ายสารคดีก็จะอยู่ต่อ สรุปคือเป็นองค์กรธุรกิจทำงานที่มีความสุข แล้วก็เป็นงานเพื่อสังคม..."

แนวคิดดังกล่าวนี้ ได้มีอิทธิพลต่อการดำเนินกิจการบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์อย่างยิ่ง ส่งผลให้ บริษัท ปาใหญ่ ครีเอชั่น จำกัด มีรายได้หลักจากการผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์และการขาย เทปวีดีทัศน์ รายการ "ทุ่งแสงตะวัน" ส่วนการผลิตวีดีทัศน์ประวัติและกิจการของบริษัทต่างๆ นับเป็นรายได้เสริม เพื่อสนับสนุนธุรกิจขององค์กร

3. ผลงานของบริษัท

ผลงานของ บริษัท ป่าใหญ่ ครีเอชัน จำกัด นั้น สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) ผลงานที่บริษัทผลิตเอง

1.1) ผลงานประเภทสารคดี

1.1.1) รายการสารคดีโทรทัศน์

2) ผลงานที่บริษัทรับจ้างผลิต

2.1) ผลงานประเภทสารคดี

2.1.1) รายการสารคดีโทรทัศน์

2.2.2) สารคดีพิเศษ (special documentary)

2.2.3) สารคดีวิถีทัศน์ประวัติและการประกอบกิจการของบริษัท

(corporate profile)

ตารางที่ 6.1 : รายการสารคดีโทรทัศน์ที่ บริษัท ป่าใหญ่ ครีเอชั่น จำกัด ผลิตเอง

พ.ศ. 2535 – 2541

รายการ	ความยาว	รูปแบบ	เนื้อหารายการ	แหล่งเงินทุนอุปถัมภ์รายการ	สถานี
ทุ่งแสงตะวัน	30 นาที	สารคดี	นำเสนอเรื่องราวของเด็ก โดยเฉพาะเด็กชนบท ที่มีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธกับสิ่งแวดล้อม โดยสอดแทรกประเด็นทางวัฒนธรรมในบางตอน	การโฆษณา (ผู้โฆษณาหลัก อาทิ บริษัท บางจาก ปิโตรเลียม จำกัด, บริษัท บุญรอด บริวเวอรี่ จำกัด, ธนาคารกรุงไทย จำกัด)	ช่อง 3
ผู้หญิงยาดรา	30 นาที	สารคดี	นำเสนอเรื่องราวที่ให้ความสำคัญกับผู้หญิง และครอบครัว	การโฆษณา (ผู้โฆษณาหลัก อาทิ บริษัท สุโกศลมาสด้า จำกัด, บริษัท ยูนิลีเวอร์ไทย โฮลดีนส์ จำกัด)	ช่อง 3
เช้าวันหนึ่ง	30 นาที	สารคดี	นำเสนอเรื่องราวเจาะลึกเกี่ยวกับประเด็นปัญหาทางสังคมทุกกลุ่ม เช่น การอพยพแรงงาน, เด็กหนีเรียน	การโฆษณา (ผู้โฆษณาหลัก อาทิ บริษัท บางจาก ปิโตรเลียม จำกัด, บริษัท บุญรอด บริวเวอรี่ จำกัด)	ช่อง 3
ริมระเบียง	30 นาที	สารคดี	นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับเยาวชนรุ่นใหม่ ที่สนใจข่าวสาร, ชุมชน และการเป็นผู้นำทางด้านสิ่งแวดล้อม	บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	ช่อง 11
ประทีปปริทรรศน์	30 นาที	สารคดี	นำเสนอความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ	บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	ช่อง 11
ซิงเกอร์เวิร์ล 2000	30 นาที	สารคดี	นำเสนอเรื่องราวของเด็กกับสัตว์ต่างๆ, ชีวิตสัตว์ป่า และการดูแลสัตว์เลี้ยง	บริษัท ซิงเกอร์ (ประเทศไทย) จำกัด	ช่อง 7

ตารางที่ 6.1 (ต่อ) : รายการสารคดีโทรทัศน์ที่ บริษัท ป่าใหญ่ ครีเอชัน จำกัด ผลิตเอง

พ.ศ.2535 - 2541

รายการ	ความยาว	รูปแบบ	เนื้อหารายการ	แหล่งเงินทุนอุปถัมภ์รายการ	สถานี
จากใจดวงน้อย	5 นาที	สารคดี	นำเสนอเรื่องราวการแสดงออกด้าน ความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก	สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 อ.ส.ม.ท.	ช่อง 3

- หมายเหตุ
- ช่อง 3 : สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 อ.ส.ม.ท.
  - ช่อง 7 : สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 7
  - ช่อง 11 : สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์

ตารางที่ 6.2 : รายการสารคดีโทรทัศน์ที่ บริษัท ป่าใหญ่ ครีเอชั่น จำกัด รับผิดชอบผลิต

พ.ศ.2535 - 2541

รายการ	ความยาว	รูปแบบ	เนื้อหารายการ	แหล่งเงินทุนผู้จัดทำรายการ	สถานี
ขบวนการคุณสะอาด	30 นาที	สารคดี	นำเสนอสาระเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เน้นที่กระบวนการนำกลับมาใช้ใหม่ (recycle)	ปิโตรเคมีแห่งชาติ	ช่อง 3
รักเรา รักโลก	5 นาที	สารคดี	นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และวิธีปฏิบัติเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม	บริษัท เอ็ม.เอ็ม.ซี. สิทธิผล จำกัด	ช่อง 7
สาธารณสุข : ห่วงใยในชีวิต	2 นาที	สารคดี	นำเสนอสาระที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพร่างกาย	กระทรวงสาธารณสุข	ช่อง 9
คนกับต้นไม้	1 นาที	สารคดี	นำเสนอเรื่องราวความผูกพันระหว่างคนกับต้นไม้	การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย	ช่อง 7
Thailand Vision	30 นาที	สารคดีเชิงข่าว	นำเสนอข่าวคราวความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศแถบทวีปเอเชีย	กระทรวงการต่างประเทศ	ไอทีวี
สรรพสาระกับดวงและดาว	2 นาที	สารคดีละคร (docudrama)	นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติในขณะขับขีรถยนต์ และการดูแลรักษารถยนต์	บริษัท ธนบุรี ออโตโมทีฟ แอสเซมบลี แพลนท์ จำกัด	ช่อง 9

หมายเหตุ

ช่อง 3 : สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 อ.ส.ม.ท.

ช่อง 7 : สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 7

ช่อง 9 : สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 อ.ส.ม.ท

ไอทีวี : สถานีโทรทัศน์เสรี (ITV : Independent Television)

ตารางที่ 6.3 : สารคดีพิเศษที่ บริษัท ป่าใหญ่ ครีเอชั่น จำกัด ผลิต

พ.ศ. 2535 - 2541

เรื่อง	หน่วยงานผู้ว่าจ้าง	ความยาว
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ครองราชย์ปีที่ 50	กระทรวงยุติธรรม	15 นาที
สตรีกับการเมือง	คณะกรรมการประสานงานสตรี	15 นาที
ผู้หญิงกับการเมือง	มูลนิธิเอเชีย	15 นาที
ปัญหาสภาวะแวดล้อมกรุงเทพฯ	กรมควบคุมมลพิษ	15 นาที
การกระตุ้นพัฒนาการเด็ก 0 - 2 ขวบ	กรุงเทพมหานคร	30 นาที x 4 ตอน
ขบวนการพิทักษ์โลก	กรมควบคุมมลพิษ	15 นาที
มิติใหม่ของการค้าบริการ	กระทรวงพาณิชย์	15 นาที
คุ้มครองชีวิต ด้วยสิทธิผู้บริโภค	คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค	3 นาที
แรงงานเด็ก	องค์การยูนิเซฟประเทศไทย	30 นาที
หญิงไทยในกระแสโลกาภิวัตน์	คณะกรรมการประสานงานสตรี (กสส.)	12 นาที
สื่อประกอบแนวการสอนวิชาแนะแนว	สันติราษฎร์วิทยาลัย	15 นาที
เพศศึกษา ชุด วัยรุ่นครุ่นคิด	สถาบันพัฒนาสาธารณสุขอาเซียน	5 นาที x 10 ตอน

หมายเหตุ สารคดีพิเศษ (special documentary) หมายถึง สารคดีที่ผลิตขึ้นตามความต้องการของผู้ว่าจ้าง เป็นลิขสิทธิ์ของผู้ว่าจ้างที่จะนำไปใช้แพร่ภาพออกอากาศทางโทรทัศน์เนื่องในโอกาสพิเศษ ใช้เป็นสื่อประกอบการศึกษา หรือในกรณีอื่นๆ

ตารางที่ 6.4 : สารคดีวิถีทัศน์ประวัติและการประกอบกิจการของบริษัท
ที่บริษัท ป่าใหญ่ ครีเอชัน จำกัด รับจ้างผลิต
พ.ศ. 2535 - 2541

เรื่อง	หน่วยงานผู้ว่าจ้าง	ความยาว
หมู่บ้านจุฬารณ สถาบันวิจัยจุฬารณ	สถาบันวิจัยจุฬารณ	15 นาที
มูลนิธิมันสำปะหลัง	มูลนิธิมันสำปะหลัง	12 นาที
กรมประมง	กรมประมง	10 นาที

หมายเหตุ วิถีทัศน์ประวัติและการประกอบกิจการของบริษัท (corporate profile) หมายถึง วิถีทัศน์ที่ผลิตขึ้นตามความต้องการผู้ว่าจ้าง เพื่อใช้เป็นสื่อในการแนะนำบริษัท และลักษณะการประกอบกิจการของบริษัทโดยเฉพาะ

4. การดำเนินกิจการบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์ในอนาคต

การวางแผนการดำเนินกิจการ บริษัท ป่าใหญ่ ครีเอชัน จำกัด ในอนาคต มุ่งไปในทิศทางเดียวกันกับปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม สถานการณ์การแข่งขันทางธุรกิจอาจทำให้มีการพัฒนาการนำเสนอรายการที่หลากหลายมากขึ้น ดังที่คุณสุริยนต์ จงลีพันธ์ ผู้บริหารบริษัท ป่าใหญ่ ครีเอชัน จำกัด และผู้ผลิตรายการ “ทุ่งแสงตะวัน” ได้กล่าวว่า

“... คงผลิตรายการโทรทัศน์ไปเรื่อยๆ เป็นสารคดีเหมือนเดิม คือ รายการประเภทสนทนา เป็นรายการสด เป็นวาไรตี้ก็อาจเกิดขึ้นได้ แต่ถ้าถามว่าอยากทำงานแบบไหนอยากทำสารคดี...”

5. โครงสร้างองค์กรของบริษัท

โครงสร้างบริษัท ป่าใหญ่ ครีเอชัน จำกัด แบ่งออกเป็น 3 ฝ่ายคือ ฝ่ายผลิต ฝ่ายรายการ และฝ่ายธุรการ ดังนี้

1) ฝ่ายผลิต

ฝ่ายผลิตมีหน้าที่ในการผลิตรายการโทรทัศน์เป็นหลัก ฝ่ายนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการประกอบกิจการบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์ ประกอบไปด้วยบุคลากรจำนวนมากกว่าฝ่ายอื่นๆ นอกจาก คุณสุริยนต์ จงลีพันธ์ จะเป็นผู้ผลิตรายการ “ทุ่งแสงตะวัน” แล้ว ยังดำรงตำแหน่งเป็น ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการโทรทัศน์ของ บริษัท ป่าใหญ่ ครีเอชัน จำกัด อีกด้วย

หน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงานของผู้ผลิตรายการจะควบคุมการทำงาน 3 ส่วนคือ การเขียนบท การถ่ายทำ และการตัดต่อรายการ

1.1) การเขียนบท ผู้เขียนบท (script writer) จะทำหน้าที่เขียนบทรายการจากข้อคิดที่ได้เก็บรวบรวมมาได้ โดยมีผู้ผลิตรายการกำกับดูแลแนวคิดรวบยอดในแต่ละตอน

1.2) การถ่ายทำ ส่วนของการถ่ายทำ ประกอบด้วย ช่างภาพ (cameraman) ผู้ช่วยช่างภาพ ช่างไฟ (lightman) และคนขับรถสำหรับกองถ่าย

1.3) การตัดต่อ ช่างตัดต่อ (editor) จะทำการตัดต่อภาพ เสียง และใส่เทคนิคพิเศษ (special effect) ตามที่ผู้ผลิตรายการกำหนด

2) ฝ่ายรายการ

ฝ่ายรายการมีหน้าที่ในการวางแผนการดำเนินการผลิตรายการโทรทัศน์ของบริษัท การสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ที่จะผลิต และการกำกับดูแลการผลิตรายการโทรทัศน์ต่างๆ นอกจากนี้คุณนิรมล เมธีสุวกุล จะเป็นผู้ดำเนินรายการ “ทุ่งแสงตะวัน” แล้วยังดำรงตำแหน่งเป็นผู้จัดการฝ่ายรายการ บริษัท ปาใหญ่ ครีเอชั่น จำกัด อีกด้วย

3) ฝ่ายธุรการ

ฝ่ายธุรการมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการบริหารด้านการเงินของบริษัท โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ บัญชี การเงิน และการประชาสัมพันธ์

3.1) บัญชี รับผิดชอบการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายของบริษัท การทำบัญชีทรัพย์สินบริษัท การจ่ายเงินค่าจ้างให้กับบุคลากรในบริษัท

3.2) การเงิน ดูแลการประสานงานทางด้านการตลาด อาทิ การติดต่อผู้โฆษณาและผู้สนับสนุนรายการ การติดต่อสถานีโทรทัศน์เกี่ยวกับเวลาออกอากาศของบริษัท

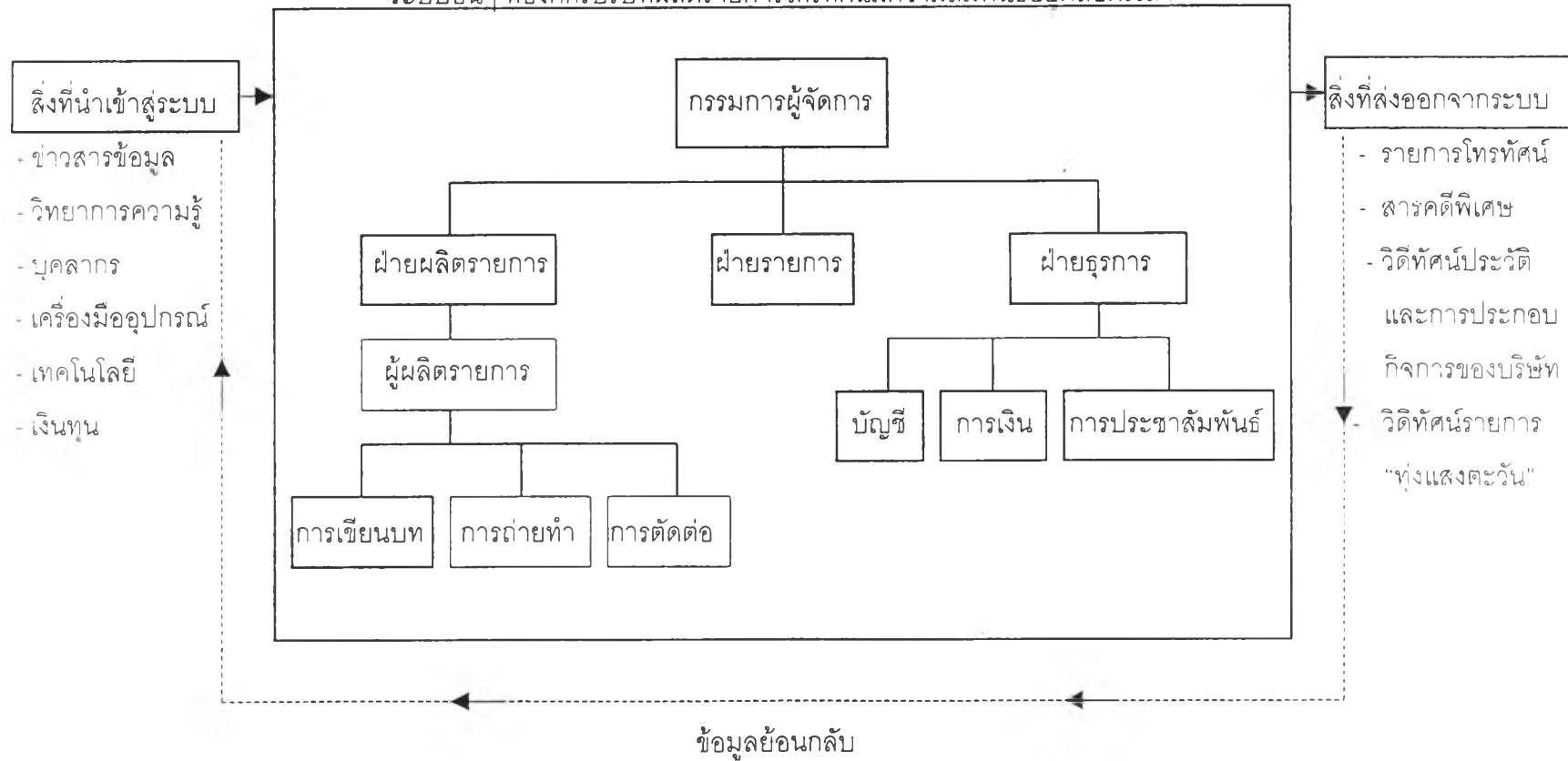
สำหรับระบบบรรณาธิการในฝ่ายผลิตรายการของ บริษัท ปาใหญ่ ครีเอชั่น จำกัด นั้น ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการโทรทัศน์จะทำหน้าที่เป็นบรรณาธิการ คอยกำกับดูแลการทำงานของ ผู้เขียนบท ช่างภาพ และช่างตัดต่อโดยตรง ซึ่งแตกต่างจากบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์ทั่วไป ทั้งนี้ เนื่องจาก บริษัท ปาใหญ่ ครีเอชั่น จำกัด ได้จำกัดตำแหน่งผู้ผลิตรายการไว้สำหรับผู้บริหาร 3 คนเท่านั้น และปัจจุบันรายการโทรทัศน์ส่วนใหญ่จะอยู่ในความรับผิดชอบของผู้จัดการฝ่ายผลิต ทำหน้าที่เป็นผู้ผลิตรายการต่างๆ ด้วยตนเอง ดังนั้น การควบคุมการทำงานของผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ด้วยระบบบรรณาธิการ ของ บริษัท ปาใหญ่ ครีเอชั่น จำกัด จึงไม่มีผลต่อการทำงานของ ผู้ผลิตรายการ ส่วนในกรณีที่คุณสุริยนต์ จองสิทธิ์ ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการโทรทัศน์ไม่สามารถทำหน้าที่ของบรรณาธิการได้ คุณนิรมล เมธีสุวกุล ผู้จัดการฝ่ายรายการ จะมีหน้าที่กำกับดูแลการทำงานของ ผู้เขียนบท ช่างภาพ และช่างตัดต่อโดยตรงแทน

โครงสร้างองค์กรของ บริษัท ป่าใหญ่ ครีเอชัน จำกัด

พ.ศ. 2535 - 2540

สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร

ระบบอื่นๆ ที่องค์กรบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์มีความสัมพันธ์อยู่ตลอดเวลา

การควบคุมการทำงานของผู้ผลิตรายการสารคดีสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ภายในบริษัท
นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชันส์ จำกัด

1. ข้อมูลจำเพาะของบริษัท

ชื่อไทย	บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชันส์ จำกัด
ชื่ออังกฤษ	NORMAS MASS COMMUNICATION CO.,LTD.
ที่ตั้ง	ชั้น 30 อาคาร ไทย ซี.ซี.ทาวเวอร์ 889 ถนนสารคดี แขวงยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120 โทร. 210-0280-4 โทรสาร. 211-6346
ปีที่ก่อตั้ง	2537
ทุนจดทะเบียน	3 ล้านบาท
ประเภทธุรกิจ	รับจ้างผลิตรายการ
สินทรัพย์ (พ.ศ.2540)	13.20 ล้านบาท
รายได้ (พ.ศ.2540)	25.52 ล้านบาท
กำไรสุทธิ (พ.ศ.2540)	0.37 ล้านบาท

2. ประวัติการก่อตั้ง และลักษณะการประกอบกิจการของบริษัท

ข้อมูลจากเอกสารประวัติบริษัท ระบุว่า

"...บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชันส์ จำกัด ก่อตั้งโดยกลุ่มผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถและมีความชำนาญทางด้านการสื่อสารมวลชนมากกว่า 20 ปี ดำเนินการทางด้านโฆษณาและประชาสัมพันธ์ โดยเน้นงานด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์การแพทย์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชันส์ จำกัด ดำเนินงานด้านที่ปรึกษาการประชาสัมพันธ์และการผลิตรายการข่าว รายการสารคดี เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน เช่น สื่อวิทยุ โทรทัศน์ และสิ่งพิมพ์ และยังผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบต่างๆ เช่น วีดิทัศน์ ซีดีรอม, สไลด์ มัลติมีเดีย, การนำเสนอด้วยคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ ยังจัดการฝึกอบรมและสัมมนาให้แก่หน่วยงานราชการอีกด้วย..."

การที่ บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชันส์ จำกัด เน้นการดำเนินกิจการธุรกิจผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์หน่วยงานของรัฐนั้น เนื่องจาก บริษัทฯ ได้ถูกก่อตั้งขึ้นเพื่อตอบสนองหน่วยงานของรัฐที่ต้องการจะมีบทบาทในการกำหนดเนื้อหาเพื่อการประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่อมวลชนโดยตรง ดังที่ คุณบุญช่วย ทองเจริญพลพร กรรมการผู้จัดการ บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชันส์ จำกัด กล่าวว่

“...บริษัท นอร์มาสฯ เกิดขึ้นโดยบังเอิญ ผมอยู่ในแวดวงสื่อ เดิบดีมาในสายการเมือง นักการเมืองก็ชอบมาใช้เรา ถูกบังคับบ้าง ถูกขอร้องบ้าง คนนี้ทำข่าวโทรทัศน์ ผากทำข่าวน้อย เราก็มีค่าใช้จ่าย เลยกบอกให้ตั้งงบประมาณให้เรียบร้อยเป็นในรูปของสัญญาจ้างให้ผลิตและเผยแพร่สื่อ หลังจากนั้น เราถึงมาพูดให้หน่วยงานราชการเห็นดีเห็นงามว่ามันจำเป็นที่จะต้องใช้สื่อ จะไม่ตั้งงบประมาณ แล้วไปรอไปหวังให้นักข่าวมาเขียนข่าวไม่ได้ ชื่อเนื้อที่เองดีกว่า ไม่ต้องซื้อราคาเนื้อที่โฆษณาก็ได้ ชื่อเนื้อที่ธรรมดาแล้วเขียนเอง เนื้อหาจะไม่ผิดเลย...”

แนวคิดในการก่อตั้ง บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชันส์ จำกัด นี้ ได้ส่งผลสืบเนื่องไปถึงนโยบายและภารกิจในการดำเนินกิจการ ดังนี้

นโยบายบริษัท (corporate policy)

เพื่อแสวงหาผลกำไรเช่นเดียวกับนโยบายในการทำธุรกิจ (business policy) โดยทั่วไป อย่างไรก็ตาม บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชันส์ จำกัด มีนโยบายหลักในการผลิตรายการโทรทัศน์ หรือสื่ออื่นๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่บริการสาธารณะโดยหน่วยงานของรัฐ เนื่องจากผู้บริหารของบริษัทฯ มีความเห็นว่าผลงานการผลิตสื่อของบริษัทที่เกี่ยวข้องกับประเด็นดังกล่าวก่อให้เกิดสาธารณประโยชน์และยังเป็นส่วนแบ่ง (segment) ทางธุรกิจที่มีโอกาสเติบโตในอนาคต

ภารกิจ (mission)

มุ่งที่จะดำเนินการผลิตสื่อที่ตรงความต้องการของผู้ว่าจ้างอย่างมีคุณภาพและครบตามสัญญา ตลอดจนดำเนินการเผยแพร่สื่อตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

นโยบายบริษัท และภารกิจในการดำเนินกิจการดังกล่าวนี้ ได้ประกอบกันเป็นอุดมการณ์บริษัทที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินกิจการบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์อย่างยิ่ง ส่งผลให้บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชันส์ จำกัด มีรายได้จากการผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ให้กับหน่วยงานของรัฐเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นสื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่ออื่นๆ

3. ผลงานของบริษัท

ผลงานของ บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชันส์ จำกัด นั้น มีเพียงประเภทเดียวคือ ผลงานที่บริษัทรับจ้างผลิต โดยแบ่งออกเป็น

- 1) ผลงานประเภทสารคดี
  - 1.1) รายการสารคดีโทรทัศน์
  - 1.2) สารคดีพิเศษ
  - 1.4) สารคดีวีดิทัศน์เพื่อการนำเสนอ (VDO presentation)
  - 1.3) สารคดีวีดิทัศน์ประวัติและการประกอบกิจการของบริษัท
  - 1.4) รายการสารคดีวิทยุ
- 2) ผลงานประเภทข่าว
  - 2.1) รายการข่าววิทยุ
- 3) ผลงานประเภทรายการสนทนา
  - 3.1) รายการสนทนาสดทางโทรทัศน์
  - 3.2) รายการสนทนาสดทางวิทยุ
- 4) ผลงานประเภทโฆษณา
  - 4.1) สปอตโฆษณาทางโทรทัศน์
- 5) อื่นๆ
  - 5.1) สื่อสิ่งพิมพ์
  - 5.2) สื่อสไลด์ มัลติวิชั่น (slide multi-vision)
  - 5.3) สื่อซีดีรอม (CD-Rom)
  - 5.4) การนำเสนอด้วยคอมพิวเตอร์ (computer presentation)
  - 5.5) การจัดการสัมมนา

ตารางที่ 6.5 : รายการสารคดีโทรทัศน์ที่ บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชั่นส์ จำกัด รับจ้างผลิต
พ.ศ.2537 – 2541

รายการ	ความยาว	รูปแบบ	เนื้อหารายการ	แหล่งเงินทุนอุปถัมภ์รายการ	สถานี
มิติใหม่อุตสาหกรรมไทย	2 นาที	สารคดี	นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับสถานการณ์ของอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ ในปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต	การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย	ช่อง 7 และ ช่อง 9
ได้พื้นปฐพี	2 นาที	สารคดี	นำเสนอเรื่องราวการประชาสัมพันธ์ บทบาทหน้าที่ การดำเนินงาน และ ผลงาน ของ กรมทรัพยากรธรณี	กรมทรัพยากรธรณี	ช่อง 9
IT 2000	2 นาที	สารคดี	นำเสนอเรื่องราวความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT : Information Technology)	ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC)	ช่อง 9
สู่เส้นทางนักอุตสาหกรรม	2 นาที	สารคดี	นำเสนอเรื่องราวการประชาสัมพันธ์ บทบาทหน้าที่ การดำเนินงาน และ ผลงานของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	ช่อง 9
อุตสาหกรรมและสิ่งแวดล้อม	2 นาที	สารคดี	นำเสนอสาระความรู้ เรื่อง แนวทางการประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรม โดยมีการดูแลรักษาสภาพแวดล้อม	กรมโรงงานอุตสาหกรรม	ช่อง 9 และ ช่อง 11
ห้องโลกอิเล็กทรอนิกส์	2 นาที	สารคดี	นำเสนอสาระความรู้ เกี่ยวกับเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ประเภทวงจรรวม (IC : integrated circuit) ที่นับเป็นหัวใจของอุปกรณ์ต่างๆ	บริษัท อัลฟาเทค อิเล็กทรอนิกส์ จำกัด	ช่อง 9

ตารางที่ 6.5 (ต่อ) : รายการสารคดีโทรทัศน์ที่ บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชันส์ จำกัด รับจ้างผลิต
พ.ศ.2535 - 2541

รายการ	ความยาว	รูปแบบ	เนื้อหารายการ	แหล่งเงินทุนอุปถัมภ์รายการ	สถานี
เปิดโลกทัศน์ กรอ.รักษสิ่งแวดล้อม	2 นาที	สารคดี	นำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับขยะอันตราย (hazardous waste) ทั้งความหมาย ที่มา ผลกระทบ และการจัดการอย่างถูกวิธี	กรมโรงงานอุตสาหกรรม	ช่อง 9
เปิดโลกทัศน์ ซีพจรอุตสาหกรรม	2 นาที	สารคดี	นำเสนอเรื่องราวการประชาสัมพันธ์ บทบาทหน้าที่ การดำเนินงาน และ ผลงาน ของ กรมโรงงานอุตสาหกรรม	กรมโรงงานอุตสาหกรรม	ช่อง 9
เปิดโลกทัศน์ เปิดโลก IT	2 นาที	สารคดี	นำเสนอเรื่องราวความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT : Information Technology)	-	ช่อง 9
รวมใจไทยแก้ไขจราจร	2 นาที	สารคดี	นำเสนอเรื่องราวการประชาสัมพันธ์ บทบาทหน้าที่ การดำเนินงาน และ ผลงานของ สำนักงานคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก (สจร.)	สำนักงานคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก (สจร.)	ช่อง 9
คนไทยรักษน้ำ	2 นาที	สารคดี	นำเสนอเรื่องราวการประชาสัมพันธ์ บทบาทหน้าที่ การดำเนินงาน และ ผลงาน ของ กรมชลประทาน	กรมชลประทาน	ช่อง 5

ตารางที่ 6.5 (ต่อ) : รายการสารคดีโทรทัศน์ที่ บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชั่นส์ จำกัด รับจ้างผลิต

พ.ศ.2535 - 2541

รายการ	ความยาว	รูปแบบ	เนื้อหารายการ	แหล่งเงินทุนอุปถัมภ์รายการ	สถานี
อุตสาหกรรมปริทรรศน์	2 นาที	สารคดีเชิงข่าว	นำเสนอเรื่องราวการประชาสัมพันธ์ บทบาทหน้าที่ การดำเนินงาน และ ผลงานของ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	ช่อง 9
ข่าวอุตสาหกรรม	2 นาที	สารคดีเชิงข่าว	นำเสนอเรื่องราวของการส่งเสริม อุตสาหกรรมภายในประเทศ ทั้ง ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดย่อม และอุตสาหกรรมในครัวเรือน	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	ช่อง 5
เทคโนโลยีก้าวไกลกับ IT	2 นาที	สารคดีเชิงข่าว	นำเสนอเรื่องราวความก้าวหน้าของ เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT : Information Technology)	ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC)	ช่อง 5
เอดไลน์	2 นาที	สารคดีเชิงข่าว	นำเสนอสาระความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ ขยะอันตราย (hazardous waste)	กรมโรงงานอุตสาหกรรม	ช่อง 5
น้ำใจไทยแก้ไขจรรยา	2 นาที	สารคดีเชิงข่าว	นำเสนอเรื่องราวการประชาสัมพันธ์ บทบาทหน้าที่ การดำเนินงาน และ ผลงานของ สำนักงานคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก (สจร.)	สำนักงานคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก (สจร.)	ช่อง 5

หมายเหตุ

ช่อง 5 : สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5

ช่อง 7 : สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 7

ช่อง 9 : สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 อ.ส.ม.ท

ช่อง 11 : สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์

ตารางที่ 6.6 : สารคดีพิเศษที่
บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชั่นส์ จำกัด รับจ้างผลิต
พ.ศ. 2537 – 2541

เรื่อง	หน่วยงานผู้ว่าจ้าง	ความยาว
ชุดน้ำยาตรวจวินิจฉัยโรคไวรัสตับอักเสบบี	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	20 นาที
อุตสาหกรรมเหล็ก	กรมโรงงานอุตสาหกรรม	30 นาที
อุตสาหกรรมรถยนต์	กรมโรงงานอุตสาหกรรม	30 นาที
อุตสาหกรรมพลาสติก	กรมโรงงานอุตสาหกรรม	30 นาที
อุตสาหกรรมยางพารา	กรมโรงงานอุตสาหกรรม	30 นาที
อุตสาหกรรมเยื่อกระดาษ	กรมโรงงานอุตสาหกรรม	30 นาที
อุตสาหกรรมปลาป่น	กรมโรงงานอุตสาหกรรม	30 นาที
อุตสาหกรรมอาหารประปอง	กรมโรงงานอุตสาหกรรม	30 นาที
อุตสาหกรรมสุรา	กรมโรงงานอุตสาหกรรม	30 นาที

ตารางที่ 6.7 : สารคดีวีดิทัศน์เพื่อการนำเสนอ
ที่ บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชั่นส์ จำกัด รับจ้างผลิต
พ.ศ. 2537 – 2541

เรื่อง	หน่วยงานผู้ว่าจ้าง	ความยาว
การจัดการของเสียอันตราย	กรมโรงงานอุตสาหกรรม	20 นาที

หมายเหตุ วีดิทัศน์เพื่อการนำเสนอ (VDO presentation) หมายถึง วีดิทัศน์ที่ผลิตขึ้นตามความต้องการ
ของผู้ว่าจ้าง เพื่อนำเสนอในการประชุม การสัมมนา การอภิปราย งานแถลงข่าว ฯลฯ

ตารางที่ 6.8 : สารคดีวีดิทัศน์ประวัติ และการประกอบกิจการของบริษัท
ที่ บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชั่นส์ จำกัด รับจ้างผลิต
พ.ศ. 2537 – 2541

เรื่อง	หน่วยงานผู้ว่าจ้าง	ความยาว
ทุกโรงเรียนมีมาตรฐาน คือ ปณิธาน ของ สปช.	สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ	30 นาที
บริษัท สยามกลการ จำกัด	บริษัท สยามกลการ จำกัด	30 นาที
Waste Management (ภาษาอังกฤษ) เพื่อกรุงเทพมหานครสะอาด (ภาษาไทย)	บริษัท เวสต์ แมเนจเม้นท์ จำกัด (Waste Management Co., Ltd.)	20 นาที

ตารางที่ 6.9 รายการสารคดีวิทยุ
 ที่ บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชั่นส์ จำกัด รับจ้างผลิต
 พ.ศ. 2537 - 2541

รายการ	รูปแบบ	หน่วยงานผู้ว่าจ้าง	สถานีวิทยุ	ความยาว
อุตสาหกรรมและสิ่งแวดล้อม	สารคดี	กรมโรงงานอุตสาหกรรม	FM. 92.5 MHz.	2 นาที

ตารางที่ 6.10 รายการข่าววิทยุ
 ที่ บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชั่นส์ จำกัด รับจ้างผลิต
 พ.ศ. 2537 - 2541

รายการ	รูปแบบ	หน่วยงานผู้ว่าจ้าง	สถานีวิทยุ	ความยาว
สารความรู้	ข่าว	กรมโรงงานอุตสาหกรรม	FM. 92.5 MHz.	2 นาที

ตารางที่ 6.11 : รายการสนทนาสถทางโทรทัศน์ที่ บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชั่นส์ จำกัด รับจ้างผลิต
พ.ศ.2535 - 2541

รายการ	ความยาว	รูปแบบ	เนื้อหารายการ	แหล่งเงินทุนอุปถัมภ์รายการ	สถานี
คลินิกอุตสาหกรรม	60 นาที	สนทนาสด	นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมภายในประเทศ ทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดย่อม และอุตสาหกรรมในครอบครัว	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	ช่อง 11

หมายเหตุ ช่อง 11 : สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์

ตารางที่ 6.12 รายการสนทนาสดทางวิทยุ
ที่ บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชั่นส์ จำกัด รับจ้างผลิต
พ.ศ. 2537 – 2541

รายการ	รูปแบบ	หน่วยงานผู้ว่าจ้าง	สถานีวิทยุ	ความยาว
อุตสาหกรรม กับสิ่งแวดล้อม	สนทนาสด	กรมโรงงานอุตสาหกรรม	FM. 92.5 MHz.	60 นาที

ตารางที่ 6.13 : สปอตโฆษณาทางโทรทัศน์
ที่ บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชั่นส์ จำกัด รับจ้างผลิต
พ.ศ. 2537 – 2541

เรื่อง	หน่วยงานผู้ว่าจ้าง	ความยาว
<ul style="list-style-type: none"> ● ประชาสัมพันธ์ ตู้ ปณ.357 แจงเหตุร้องทุกข์เกี่ยวกับภาคอุตสาหกรรม (1เรื่อง) - เขียมที 	กระทรวงอุตสาหกรรม	30 วินาที
<ul style="list-style-type: none"> ● ประชาสัมพันธ์การลดปริมาณของเสียอันตรายจากแหล่งกำเนิด (5 เรื่อง) - ภัยมืดใกล้ตัว - การเดินทางของถ่านไฟฉาย - ของเสียอันตรายครองเมือง - บทเรียน - ร่วมแรงร่วมใจ 	กรมโรงงานอุตสาหกรรม	30 วินาที 30 วินาที 30 วินาที 30 วินาที 30 วินาที

สื่อสิ่งพิมพ์

- บทความเกี่ยวกับอุตสาหกรรมและสิ่งแวดล้อมทางหนังสือพิมพ์รายวัน รายสัปดาห์ และนิตยสารต่างๆ อาทิ หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน กรุงเทพธุรกิจ เดลินิวส์ ผู้จัดการรายสัปดาห์ นิตยสารอินดัสเตรียล
- ไปสเตอร์โครงการประชาสัมพันธ์กระทรวงอุตสาหกรรม
- ไปสเตอร์ แผ่นพับ และจุลสาร โครงการประชาสัมพันธ์การจัดตั้งศูนย์บริหารจัดการวัสดุเหลือใช้จากอุตสาหกรรม กรมโรงงานอุตสาหกรรม

สื่อสไลด์ มัลติมีเดีย

- ความก้าวหน้าและวิสัยทัศน์ ของ กรมทรัพยากรธรณี
- โครงการประชาสัมพันธ์ กระทรวงอุตสาหกรรม จำนวน 10 เรื่อง
  - การยื่นขอจดทะเบียนเครื่องจักร
  - ความปลอดภัยในโรงงาน
  - ขั้นตอนการขออนุญาตจัดตั้งโรงงาน
  - ขยะอุตสาหกรรม
  - อุตสาหกรรมและสิ่งแวดล้อม
  - การพัฒนาอุตสาหกรรม
  - แนะนำสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
  - การให้บริการของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
  - โครงการศึกษาวิจัยและส่งเสริมหัตถกรรมไทย
  - การพัฒนาน้ำบาดาล

สื่อซีดีรอม

- เรื่อง “ขยะอันตราย (Hazardous Waste)” ประกอบโครงการประชาสัมพันธ์ การจัดตั้งศูนย์บริหารจัดการวัสดุเหลือใช้จากอุตสาหกรรมของกรมโรงงาน อุตสาหกรรม

การนำเสนอด้วยคอมพิวเตอร์

- เรื่อง “ขยะอันตราย (Hazardous Waste)” ประกอบโครงการประชาสัมพันธ์ การจัดตั้งศูนย์บริหารจัดการวัสดุเหลือใช้จากอุตสาหกรรมของกรมโรงงาน อุตสาหกรรม

การจัดการสัมมนา

- การสัมมนาบุคลากรของกรมโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 100 คน เรื่อง “Re-Engineering” ของ กรมโรงงานอุตสาหกรรม
- การสัมมนาผู้ประกอบการอุตสาหกรรม จำนวน 150 คน เรื่อง “การจัดตั้ง ศูนย์บริหารจัดการวัสดุเหลือใช้จากอุตสาหกรรม ของ กรมโรงงานอุตสาหกรรม

4. การดำเนินกิจการบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์ในอนาคต

การวางแผนการดำเนินกิจการ บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชันส์ จำกัด ในอนาคตนั้น มีแนวโน้มที่จะปรับเปลี่ยนลักษณะการประกอบกิจการ จากบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์เป็นบริษัทบริการทางด้านบริการประชาสัมพันธ์ ดังที่ คุณบุญช่วย ทองเจริญพูลพร กรรมการผู้จัดการ บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชันส์ จำกัด กล่าวว่

“... เรามองว่า ประเทศไทยในวันข้างหน้ามีปัญหาหลักคือ ความขัดแย้งระหว่างประโยชน์สาธารณะกับประโยชน์ของท้องถิ่น ถ้าทั้ง 2 ฝ่ายมีตัวแทนที่ปรึกษาเป็นนักวิชาการที่มีความรู้จริง แล้วมากำหนดกรอบที่จะคุยกัน ทางนี้พูดไป แล้วหยุดให้ทางนั้นได้เถียงเหมือนสภา สั่งให้หยุดต้องหยุดได้ สรุปเรื่องในห้องประชุมก่อน แล้วค่อยเผยแพร่ออกไป เรื่องก็จะจบ ทุกวันนี้บางทีนักข่าวหรือองค์กรสื่อที่ไม่มีคุณวุฒิพอ ได้ฟังเท่าที่ความรู้มี แล้วก็เอาไปถ่ายทอดปัญหาก็ขยายวงกว้างไปเรื่อย ในอนาคตแต่ละฝ่ายจะต้องมีการจ้างบริษัทที่ปรึกษาทางด้านบริการประชาสัมพันธ์ ว่าควรจะทำอะไรก่อน อะไรหลัง บริษัทเราจะอยู่ตรงจุดนี้...”

5. โครงสร้างองค์กรของบริษัท

โครงสร้างองค์กรของบริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชันส์ จำกัด แบ่งออกเป็น 3 ฝ่ายคือ ฝ่ายผลิต ฝ่ายบริหารงานทั่วไป และฝ่ายการตลาดดังนี้

1) ฝ่ายผลิต

ฝ่ายผลิตมีหน้าที่ในการผลิตสื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ และสื่ออื่นๆ ประกอบไปด้วยผู้จัดการโครงการ (project manager) ที่จะทำบริหารจัดการโครงการผลิตสื่อต่างๆ และมีอำนาจกำกับดูแลการทำงานของผู้ผลิตรายการโดยตรง ผู้ผลิตรายการจะมีหน้าที่เขียนบทและรับผิดชอบการทำงานในอีก 3 ส่วนคือ การถ่ายทำ ตัดต่อ และกราฟฟิก

1.1) การถ่ายทำ ช่างภาพมีหน้าที่ถ่ายทำรายการโทรทัศน์ ร่วมกับผู้ช่วย ช่างภาพช่างไฟ และคนขับรถสำหรับกองถ่าย

1.2) การตัดต่อ ช่างตัดต่อจะทำการตัดต่อภาพ เสียง และใส่เทคนิคพิเศษตามคำสั่งของผู้ผลิตรายการ

1.3) การทำกราฟฟิก ผู้ผลิตภาพกราฟฟิกด้วยคอมพิวเตอร์มีหน้าที่ผลิตงานกราฟฟิกสำหรับใช้ประกอบในรายการโทรทัศน์

2) ฝ่ายบริหารงานทั่วไป

ฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการบริหารด้านการเงินและกิจการภายในบริษัทโดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ บัญชี การเงิน และธุรการ

3.1) บัญชี รับผิดชอบการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายของบริษัท การทำบัญชีทรัพย์สิน-บริษัทและงานเอกสารสำนักงาน

3.2) การเงิน รับผิดชอบงบประมาณบริษัท การจัดเก็บรายได้ของบริษัท การจ่ายเงินค่าจ้างให้กับบุคลากรในบริษัทและการเบิกจ่ายเงินในกรณีต่างๆ

3.3) ธุรการ ดูแลกิจการปลีกย่อยภายในบริษัท อาทิ การจัดส่งรายการโทรทัศน์เพื่อการตรวจสอบของสถานีโทรทัศน์ การจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องใช้ภายในบริษัท งานพิมพ์เอกสารต่างๆ

3) ฝ่ายการตลาด

ฝ่ายการตลาดของบริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชั่นส์ จำกัดมีหน้าที่ติดต่อประสานงานทางด้านการตลาด อาทิ การติดต่อกับผู้สนับสนุนรายการ การติดต่อสถานีโทรทัศน์เกี่ยวกับเวลาออกอากาศ

สำหรับระบบบรรณาธิการในฝ่ายผลิตรายการของ บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชั่นส์ จำกัด นั้น ผู้จัดการโครงการจะทำหน้าที่เป็นบรรณาธิการคอยกำกับดูแลการทำงานของผู้ผลิตรายการผ่านการตรวจสอบผลงานที่ถูกผลิตขึ้นเป็นครั้งคราวว่าถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ในการผลิตรายการหรือไม่ หากผู้ผลิตรายการจำเป็นต้องตัดสินใจในกรณีที่อาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทฯ กับผู้อุปถัมภ์รายการ อาทิ เมื่อผู้อุปถัมภ์รายการต้องการให้เดินทางไปถ่ายทำในสถานที่ห่างไกลจำเป็นต้องใช้งบประมาณสูงกว่ากำหนด หรือผู้ผลิตรายการต้องการนำเสนอเรื่องราวที่ไม่ตรงตามความต้องการของผู้อุปถัมภ์รายการ ผู้ผลิตรายการจะต้องปรึกษาผู้จัดการโครงการเพื่อรับทราบคำแนะนำก่อนจะนำไปปฏิบัติตามเสมอ ซึ่งส่วนใหญ่ผู้จัดการโครงการของ บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชั่นส์ จำกัด นั้น จะเลือกแนะนำวิธีการที่เป็นไปตามความต้องการของผู้อุปถัมภ์รายการเป็นหลัก ส่วนในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการตามความต้องการของผู้อุปถัมภ์รายการได้ ผู้จัดการโครงการจะนำเรื่องดังกล่าวเข้าที่ประชุมเพื่อปรึกษากับผู้บริหารต่อไป

โครงสร้างองค์กรของ บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชั่นส์ จำกัด

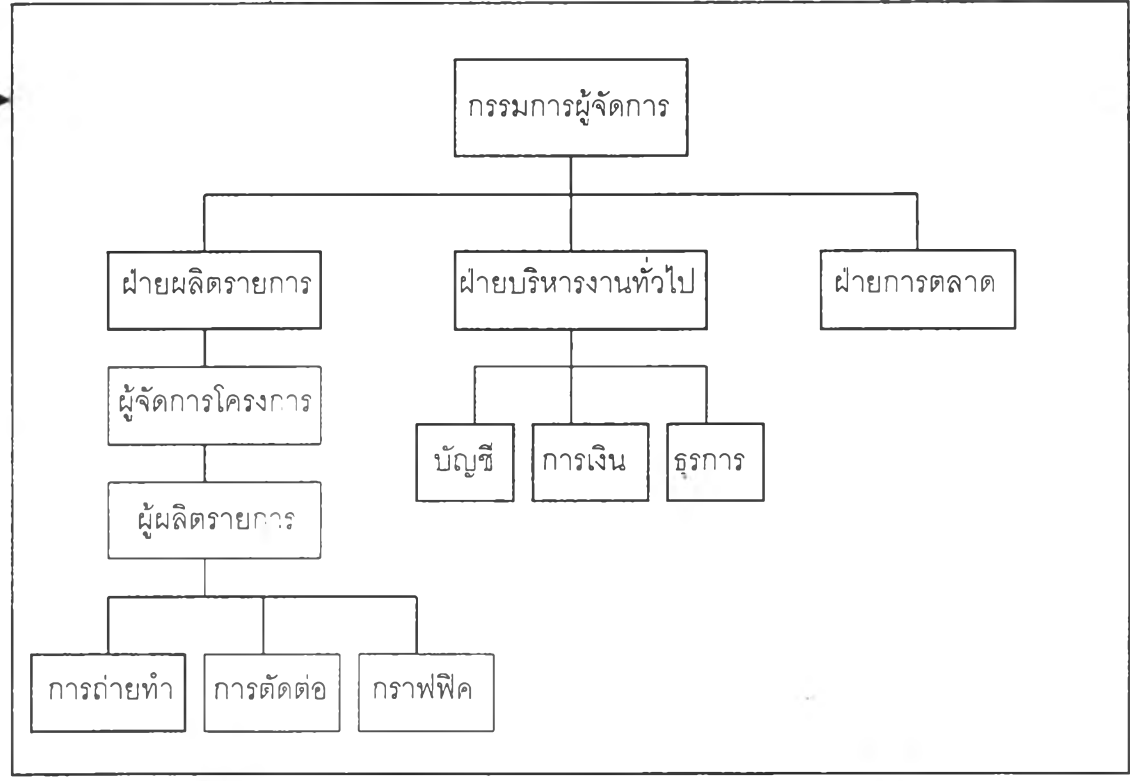
พ.ศ. 2537 – 2540

สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร

ระบบอื่นๆ ที่องค์กรบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์มีความสัมพันธ์อยู่ตลอดเวลา

สิ่งที่นำเข้าสู่ระบบ

- ข่าวสารข้อมูล
- วิทยาการความรู้
- บุคลากร
- เครื่องมืออุปกรณ์
- เทคโนโลยี
- เงินทุน

สิ่งที่ส่งออกจากระบบ

- รายการโทรทัศน์
- สารคดีพิเศษ
- วิทยุทัศน์เพื่อ
การนำเสนอ
- วิทยุทัศน์ประวัติ
และการประกอบ
กิจการของบริษัท
- อื่นๆ (สปอตโฆษณา
ทางโทรทัศน์, สื่อวิทยุ,
สื่อสิ่งพิมพ์, Computer
Presentation, Slide
Multivision, CD-Rom,
การจัดการสัมมนา)

ข้อมูลย้อนกลับ

การควบคุมการทำงานของผู้ผลิตรายการสารคดีสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ภายในบริษัท
พานอรามา ดอคคิวเมนทารี จำกัด

1. ข้อมูลจำเพาะของบริษัท

ชื่อไทย	บริษัท พานอรามา ดอคคิวเมนทารี จำกัด
ชื่ออังกฤษ	PANORAMA DOCUMENTARY CO.,LTD.
ที่ตั้ง	2220/69 ซอยรามคำแหง 36/1 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10320 โทร. 374-0740-1, 377-2754, 732-0288, 732-0304 โทรสาร. 375-2704 E-mail. PANORAMA@SGA.NET.TH
ปีที่ก่อตั้ง	2536
ทุนจดทะเบียน	40 ล้านบาท
ประเภทธุรกิจ	1.ผลิตสารคดี 2.ผลิตภาพยนตร์ 3.ผลิตและรับจ้างโฆษณา
สินทรัพย์	49.00 ล้านบาท (พ.ศ.2540)
รายได้	60.92 ล้านบาท (พ.ศ.2540)
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	(3.93) ล้านบาท (พ.ศ.2540)

2. ประวัติการก่อตั้งบริษัท และลักษณะการประกอบกิจการของบริษัท

ข้อมูลจากเอกสารประวัติบริษัท ระบุว่า

"...บริษัท พานอรามา ดอคคิวเมนทารี จำกัด คือ กลุ่มคนทำสารคดี ที่คลุกคลีอยู่ในวงการนี้มานานกว่า 10 ปี จากอดีตทีมงานสารคดีโลกสลบสี และทีมงานสารคดีธรรมชาติ ภายใต้การนำของ ชรินทร์ ชมะโชติ อดีตผู้ควบคุมการผลิตและผู้ก่อตั้งรายการโลกสลบสี และวิชัย อุดมพงศ์ลักษณ์ อดีตผู้ควบคุมการผลิตรายการสารคดีธรรมชาติ กับพี่น้องร่วมอุดมการณ์อีกกว่า 50 ชีวิต รวมตัวจัดตั้ง บริษัท พานอรามา ดอคคิวเมนทารี จำกัด ขึ้นเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ.2536 เพื่อดำเนินธุรกิจการผลิตสารคดี รายการโทรทัศน์ และสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ โดยยึดหลักคุณภาพและสาระประโยชน์เป็นเป้าหมายสูงสุด

ลักษณะงานของ บริษัท พานอรามา ดอคคิวเมนทารี จำกัด ประกอบด้วย

- 1) ผลิตงานสารคดี เพื่อจำหน่ายทางสถานีโทรทัศน์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เคเบิลทีวี โทรทัศน์ผ่านดาวเทียม
- 2) ผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ในประเทศ โดยเป็นรายการที่มีเนื้อหาสาระพัฒนาความคิด เป็นประโยชน์ต่อเยาวชน สังคม และชาติบ้านเมือง

- 3) ผลิตงานสารคดีเฉพาะกิจ เพื่อเสริมสร้างภาพพจน์ให้หน่วยงานรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน และบริษัทต่างๆ
- 4) ผลิตงานสารคดีประวัติและการประกอบกิจการของบริษัท หรือสารคดีวิดิทัศน์เพื่อการนำเสนอให้กับหน่วยงานรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน และบริษัทต่างๆ
- 5) วางแผนประชาสัมพันธ์ และผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ครบวงจร
- 6) ผลิตวิดีโอเทปสารคดีสาระความรู้ต่างๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพื่อจำหน่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- 7) ผลิตสปอตโฆษณาในระบบเบต้า
- 8) ผลิตสารคดีและถ่ายทำงานได้น้ำ..."

บริษัท พาโนรามา ดอควิวเมนทารี จำกัด นั้น มีค่านิยมในการดำเนินกิจการบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์ ดังนี้

ค่านิยม (value)

1. PANORAMA ถือว่าพนักงานคือทรัพยากรที่มีค่าสูงสุด จำต้องเสริมบรรยากาศแห่งการผสมผสานแนวความคิดอันอบอุ่นและเป็นกันเองในการทำงาน อันจะยังให้เกิดความคิดริเริ่มที่แตกฉาน และมุมมองที่กว้างไกลอันเป็นรากฐานของความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ

2. PANORAMA ไม่เพียงถือว่าลูกค้าทุกระดับมีความเท่าเทียมกัน และมุ่งผลิตงานที่มีคุณภาพให้ต้องตามวัตถุประสงค์ของลูกค้าเท่านั้น หากจะทุ่มเทพลังกายและพลังสมองอย่างเต็มความสามารถเพื่อสร้างคุณค่าให้กับงานที่ดีที่สุด เพื่อการร่วมกันสร้างภาพพจน์ที่ดีที่สุดให้แก่องค์กรของลูกค้าอย่างจริงใจ

3. PANORAMA จะดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำธุรกิจ มุ่งสร้างผลงานที่เป็นสาระประโยชน์บนพื้นฐานของการตระหนักเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรมไทยอย่างกลมกลืนด้วยสำนึกและรับผิดชอบต่อวิชาชีพ มุ่งให้ผู้คนในสังคมได้รับแนวคิดที่เสริมสร้างทักษะ ปัญญา และการเรียนรู้ เพื่อมุมมองและทัศนคติใหม่ในเชิงสร้างสรรค์เพื่อคุณภาพของสังคมไทยโดยรวม

ค่านิยม 3 ประการในการดำเนินกิจการบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์ของ บริษัท พาโนรามา ดอควิวเมนทารี จำกัด ดังกล่าวนี้นี้ ได้ประกอบกันเป็นอุดมการณ์บริษัทที่มีอิทธิพลต่อไปยังการดำเนินกิจการ ผลงานของ บริษัท พาโนรามา ดอควิวเมนทารี จำกัด จึงเป็นรายการเพื่อสาระความรู้ประเภทสารคดีโทรทัศน์เป็นส่วนใหญ่ ทั้งรายการสารคดีที่ออกอากาศทางสื่อโทรทัศน์และรูปแบบวิดิทัศน์ต่างๆ นอกจากนั้น ยังผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ตอบสนองความประสงค์ของลูกค้าทั้งที่เป็นหน่วยงานของรัฐและบริษัทธุรกิจเอกชนอีกด้วย

3. ผลงานของบริษัท

ผลงานของ บริษัท พาโนรามา ด็อคคิวเมนทารี่ จำกัด สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1) ผลงานที่บริษัทผลิตเอง

1.1) ผลงานประเภทสารคดี

1.1.1) รายการสารคดีโทรทัศน์

2) ผลงานที่บริษัทรับจ้างผลิต

2.1) ผลงานประเภทสารคดี

2.1.1) รายการสารคดีโทรทัศน์

2.1.2) สารคดีพิเศษ

2.1.3) สารคดีวีดิทัศน์เพื่อการนำเสนอ

2.1.4) สารคดีวีดิทัศน์ประวัติและการประกอบกิจการของบริษัท

2.2) ผลงานประเภทรายการสนทนาสด

2.2.1) รายการสนทนาสดทางโทรทัศน์

2.3) ผลงานประเภทโฆษณา

2.3.1) สปอตโฆษณาทางโทรทัศน์

ตารางที่ 6.14 : รายการสารคดีโทรทัศน์ที่ บริษัท พาโนรามา ดอคคิวเม้นทารี จำกัด ผลิตเอง

พ.ศ.2536 - 2541

รายการ	ความยาว	รูปแบบ	เนื้อหารายการ	แหล่งเงินทุนอุปถัมภ์รายการ	สถานี
โลกสีน้ำเงิน	60 นาที, 5 นาที	สารคดี	นำเสนอเนื้อหาครอบคลุม อารยธรรม ประวัติศาสตร์ มานุษยวิทยา วิถีชีวิต ความเชื่อ ศาสนา และพิธีกรรม ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)	ช่อง 9
จุดประกาย 2000	30 นาที	สารคดี	นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความคิดริเริ่ม ของเยาวชน	-	ช่อง 9
ภูมิปัญญาไทย	3 นาที	สารคดี	นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตไทย พื้นบ้าน และศิลปวัฒนธรรมไทย	ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)	ช่อง 9
ผจญภัยใต้ทะเล	3 นาที	สารคดี	นำเสนอเรื่องราวการผจญภัยใต้ ท้องทะเลไทย	-	ช่อง 5

หมายเหตุ

ช่อง 5 : สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5

ช่อง 9 : สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 อ.ส.ม.ท

ตารางที่ 6.15 : รายการสารคดีโทรทัศน์ที่ บริษัท พาโนรามา ดอควิเมนทารี จำกัด รับผิดชอบผลิต

พ.ศ.2536 - 2541

รายการ	ความยาว	รูปแบบ	เนื้อหารายการ	แหล่งเงินทุนอุปถัมภ์รายการ	สถานี
สวัสดิ์เมืองไทย	30 นาที	สารคดี	นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ประกอบกับแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	ช่อง 11
สมุดปกขาว TDRl	30 นาที	สารคดี	นำเสนอผลงานวิจัยของนักวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ ในด้านต่างๆ	สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRl)	ช่อง 9
สามหมอสามวัย	30 นาที	สารคดี	นำเสนอสาระความรู้ทางการแพทย์ และ วิชาการทางการแพทย์ที่ทันสมัย อย่างบันเทิงและเข้าใจง่าย	บริษัท ไตรสตาร์ ครีเอทีฟ จำกัด	ช่อง 9
ZONE 1	10 นาที	สารคดี	นำเสนอเรื่องราวที่อยู่ในความสนใจของวัยรุ่น และเรื่องราวต่างๆ ในสังคมไทย ในมุมมองของวัยรุ่น เพื่อสะท้อนแง่คิด และการรับรู้เรื่องราวของเด็กวัยรุ่นไทย	บริษัท สยาม อินเตอร์เนชั่นแนล มีเดีย จำกัด	ช่อง 9
ประหยัดพลังงานกับ Mr.Unocal	5 นาที	สารคดี	นำเสนอพฤติกรรมการใช้พลังงานรูปแบบต่างๆ อย่างสิ้นเปลือง ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อเนื้อเป็นลูกโซ่	บริษัท ยูโนแคล (ไทยแลนด์) จำกัด	ช่อง 5
ทะเลสี่คราม	5 นาที	สารคดี	นำเสนอเรื่องราวการอนุรักษ์ธรรมชาติได้ท่องเที่ยวไทย	บริษัท ยูโนแคล (ไทยแลนด์) จำกัด	ช่อง 9

ตารางที่ 6.15 (ต่อ) : รายการสารคดีโทรทัศน์ที่ บริษัท พาโนรามา ดอคคิวเมนทารี จำกัด รับจ้างผลิต
พ.ศ.2536 - 2541

รายการ	ความยาว	รูปแบบ	เนื้อหารายการ	แหล่งเงินทุนอุปถัมภ์รายการ	สถานี
ถนนสายที่ 5	5 นาที	สารคดี	นำเสนอการวิเคราะห์เรื่องราวเกี่ยวกับปัญหาการจราจร	บริษัท รุ่งนภา โปรดักชั่น จำกัด	ช่อง 5
เจ้าแผ่นดิน	5 นาที	สารคดี	นำเสนอเรื่องราวของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เพื่อเทิดพระเกียรติเนื่องในวโรกาสครบ 50 ปี แห่งการฉลองศิริราชสมบัติ	ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)	ทรท.
รากแก้วแห่งปัญญา	5 นาที	สารคดี	นำเสนอผลงานวิจัยของนักวิชาการ ที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)	ช่อง 5
5 นี้อีคำตอบ	5 นาที	สารคดี	นำเสนอเรื่องราวที่มีสาระความรู้ในด้านต่างๆ ให้แก่ประชาชนทั่วไป	บริษัท ทีวี อลาการ์ต จำกัด	ช่อง 5
จากดวงใจพสกนิกร	1 นาที	สารคดี	นำเสนอเรื่องราวของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เพื่อเทิดพระเกียรติเนื่องในวโรกาสครบ 50 ปี แห่งการฉลองศิริราชสมบัติ	บริษัท ทู แอนด์ส จำกัด	ช่อง 5
This Week in Thailand	5 นาที	สารคดีเชิงข่าว	นำเสนอเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ช่วง 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา	บริษัท เอเชีย วิชั่น จำกัด	ช่อง 11

หมายเหตุ ช่อง 5 : สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5

ช่อง 9 : สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 อ.ส.ม.ท

ช่อง 11 : สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์

ทรท. : โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 6.16 : สารคดีพิเศษ
ที่บริษัท พาโนรามา ดอคคิวเม้นทารี จำกัด รับผิดชอบผลิต
พ.ศ. 2536 - 2540

เรื่อง	หน่วยงานผู้ว่าจ้าง	ความยาว
Jurassic in Thailand	กรมทรัพยากรธรณี	15 นาที
หญ้าแฝกเฉลิมพระเกียรติ	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	15 นาที
อุตสาหกรรมชนบท	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	15 นาที
วิถีไทยมุสลิม	กรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ	15 นาที
Towards Thailand's Achievement on Sustainable Development	สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม	10 นาที
การพัฒนาปศุสัตว์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	กรมปศุสัตว์	15 นาที
ปุ๋ยพืชสด	กรมพัฒนาที่ดิน	30 นาที
ท่วงทำนองแห่งวัฒนธรรม	กองบัญชาการทหารสูงสุด	20 นาที
ชีวิตความเป็นอยู่ของนักลงทุนญี่ปุ่นในประเทศไทย	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	12 นาที
ของดีเมืองไทย	บริษัท ดันอ้อ แกรมมี่ จำกัด	60 นาที
บุคคลสำคัญในเมืองไทย	บริษัท ดันอ้อ แกรมมี่ จำกัด	60 นาที
9 รัชกาล	บริษัท ดันอ้อ แกรมมี่ จำกัด	60 นาที
APEC	กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์	15 นาที
ปัญหาการค้าระหว่างประเทศ	กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์	15 นาที
มันสำปะหลังไทย	บริษัท วิชชด็อก จำกัด	10 นาที
ความฝันของแผ่นดิน	ธนาคารกสิกรไทย	60 นาที
Thailand Vision 2000	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	15 นาที

ตารางที่ 6.17 : สารคดีวิดิทัศน์เพื่อการนำเสนอ
ที่บริษัท พาโนรามา ดอคคิวเม้นทารี จำกัด รับผิดชอบผลิต
พ.ศ. 2536 - 2540

เรื่อง	หน่วยงานผู้ว่าจ้าง	ความยาว
Poetry of the Andaman	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	15 นาที
Bangkok International Fair '97	กรมส่งเสริมการส่งออก	10 นาที
การบริโภคกุ้งกุลาดำ	กรมส่งเสริมการส่งออก	6 นาที
The Awakening Mekhong	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	15 นาที

ตารางที่ 6.17 (ต่อ) : สารคดีวิดีโอที่ค้นเพื่อการนำเสนอ
ที่บริษัท พาโนรามา ดอคคิวเม้นทารี จำกัด รับจ้างผลิต
พ.ศ. 2536 – 2540

เรื่อง	หน่วยงานผู้ว่าจ้าง	ความยาว
มอเตอร์ประสิทธิภาพสูง	บริษัท คอปเปอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ เซ็นเตอร์ เอเชีย จำกัด	15 นาที
อุทยานวิทยาศาสตร์	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีแห่งชาติ	8 นาที
Amazing Thailand	บริษัท ลีโอ เบอร์เนทท์ จำกัด	10 นาที
Amazing Thailand Grand Sale	บริษัท ลีโอ เบอร์เนทท์ จำกัด	8 นาที
The New Choice	มูลนิธิสถาบันพัฒนามันสำปะหลัง	7 นาที
นาวาแห่งความสำเร็จ	บริษัท ไทยยูเนียน กรุ๊ป จำกัด	10 นาที

ตารางที่ 6.18 : สารคดีวิดีโอที่ค้นประวัติ และการประกอบกิจการของบริษัท
ที่บริษัท พาโนรามา ดอคคิวเม้นทารี จำกัด รับจ้างผลิต
พ.ศ. 2536 – 2540

เรื่อง	หน่วยงานผู้ว่าจ้าง	ความยาว
กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	30 นาที
ก้าวไกลไปกับ ธกส.	ธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร (ธกส.)	12 นาที
การทำเรือแห่งประเทศไทย	การทำเรือแห่งประเทศไทย	10 นาที
ภารกิจและความก้าวหน้า ในการพัฒนาทหารเรือ	กองทัพเรือ	15 นาที
คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	15 นาที
โรงงานผลิตไฟฟ้าพลังความร้อนร่วม	บริษัท โคเจนเนอเรชั่น จำกัด	40 นาที
ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุ แห่งชาติ (MTEC)	ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุ แห่งชาติ (MTEC)	10 นาที
สภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย	สภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย	10 นาที
สำนักงานคณะกรรมการ นโยบายพลังงานแห่งชาติ	สำนักงานคณะกรรมการ นโยบายพลังงานแห่งชาติ	20 นาที

ตารางที่ 6.19 : รายการสนทนาสดทางโทรทัศน์ที่ บริษัท พาโนรามา ดอคคิวเมนทารี จำกัด รับจ้างผลิต
พ.ศ.2536 - 2541

รายการ	ความยาว	รูปแบบ	เนื้อหารายการ	แหล่งเงินทุนอุปถัมภ์รายการ	สถานี
คลินิกอุตสาหกรรม	60 นาที	สนทนาสด	นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมภายในประเทศ ทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดย่อม และอุตสาหกรรมในครอบครัว	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	ช่อง 11

หมายเหตุ ช่อง 11 : สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์

ตารางที่ 6.20 : สปอตโฆษณาทางโทรทัศน์
ที่บริษัท พาโนรามา ดอคคิวเมนทารี จำกัด รับจ้างผลิต
พ.ศ. 2536 – 2540

เรื่อง	หน่วยงานผู้ว่าจ้าง	ความยาว
สามะโนอุตสาหกรรม	สำนักงานสถิติแห่งชาติ	15 วินาที
5 ธันวาคมหาราช	ธนาคารไทยพาณิชย์	15 วินาที

4. การดำเนินกิจการบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์ในอนาคต

การวางแผนการดำเนินกิจการบริษัท พาโนรามา ดอคคิวเมนทารี จำกัด ในอนาคตนั้น มุ่งไปในทิศทางเดียวกันกับปัจจุบัน คือ มุ่งผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์เป็นหลัก ดังที่ คุณชนินทร์ ชมะโชติ กรรมการผู้จัดการ บริษัท พาโนรามา ดอคคิวเมนทารี จำกัด ได้กล่าวถึงการผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์ของบริษัทในอนาคตว่า

"... เราก็พยายามมีสารคดีแนวใหม่ๆ ไปเรื่อยๆ อนาคตของสารคดีก็คงจะดีขึ้น คือ ถ้าโลกเราเป็นโลกาภิวัตน์ (globalization) อย่างในตอนนี้ เราสื่อสารกันได้กว้างไกล และเร็วขึ้นอย่างนี้ คนก็จะได้รับอะไรจากต่างถิ่นต่างชาติมาก จะได้เห็นสิ่งดีๆ ทันสมัยมากๆ สิ่งเหล่านี้ก็จะถูกนำมาปรับใช้กับการทำงานของคนไทยมากขึ้น อนาคตของสารคดีก็น่าจะมีมากขึ้น และดีขึ้น..."

5. โครงสร้างองค์กรของบริษัท

โครงสร้างบริษัท พาโนรามา ดอคคิวเมนทารี จำกัด แบ่งออกเป็น 2 ฝ่ายคือ ฝ่ายผลิต และฝ่ายบริหารดังนี้

1) ฝ่ายผลิต

ฝ่ายผลิตมีหน้าที่ในการผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์เป็นหลัก ประกอบไปด้วย ผู้ผลิตรายการฝ่ายบริหาร (executive producer) ที่จะบริหารจัดการทางด้านการผลิตและมีอำนาจกำกับดูแลการทำงานของผู้ผลิตรายการโดยตรง ผู้ผลิตรายการจะมีหน้าที่ทำงานร่วมกันกับอีก 3 ส่วนคือ การถ่ายทำ การประสานงาน และการลำดับภาพ

1.1) การถ่ายทำ ช่างภาพมีหน้าที่ถ่ายทำรายการโทรทัศน์ร่วมกับผู้ช่วยช่างภาพ ช่างไฟ และคนขับรถสำหรับกองถ่าย

1.2) การประสานงาน ผู้ประสานงานจะมีหน้าที่รับผิดชอบทางด้านประสานงาน อาทิ การติดต่อกับผู้สนับสนุนรายการ การทำจดหมายในนามบริษัท การติดต่อผู้ร่วมรายการ การติดต่อสถานที่ถ่ายทำ ฯลฯ

1.3) การติดต่อ ช่างตัดต่อและผู้ผลิตภาพกราฟฟิกจะทำงานร่วมกัน ในการตัดต่อภาพ เสียง และใส่เทคนิคพิเศษตามคำสั่งของผู้ผลิตรายการ

2) ฝ่ายบริหาร

ฝ่ายบริหารมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการบริหารด้านการเงินและกิจการภายในของบริษัท โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ บัญชีและการเงิน ห้องสมุดและเทป และเทคนิค

3.1) บัญชีและการเงิน รับผิดชอบการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายของบริษัท การจัดทำบัญชีทรัพย์สินบริษัท งบประมาณบริษัท การจัดเก็บรายได้ของบริษัท การจ่ายเงินค่าจ้างให้กับบุคลากรในบริษัท และการเบิกจ่ายเงินในกรณีต่างๆ

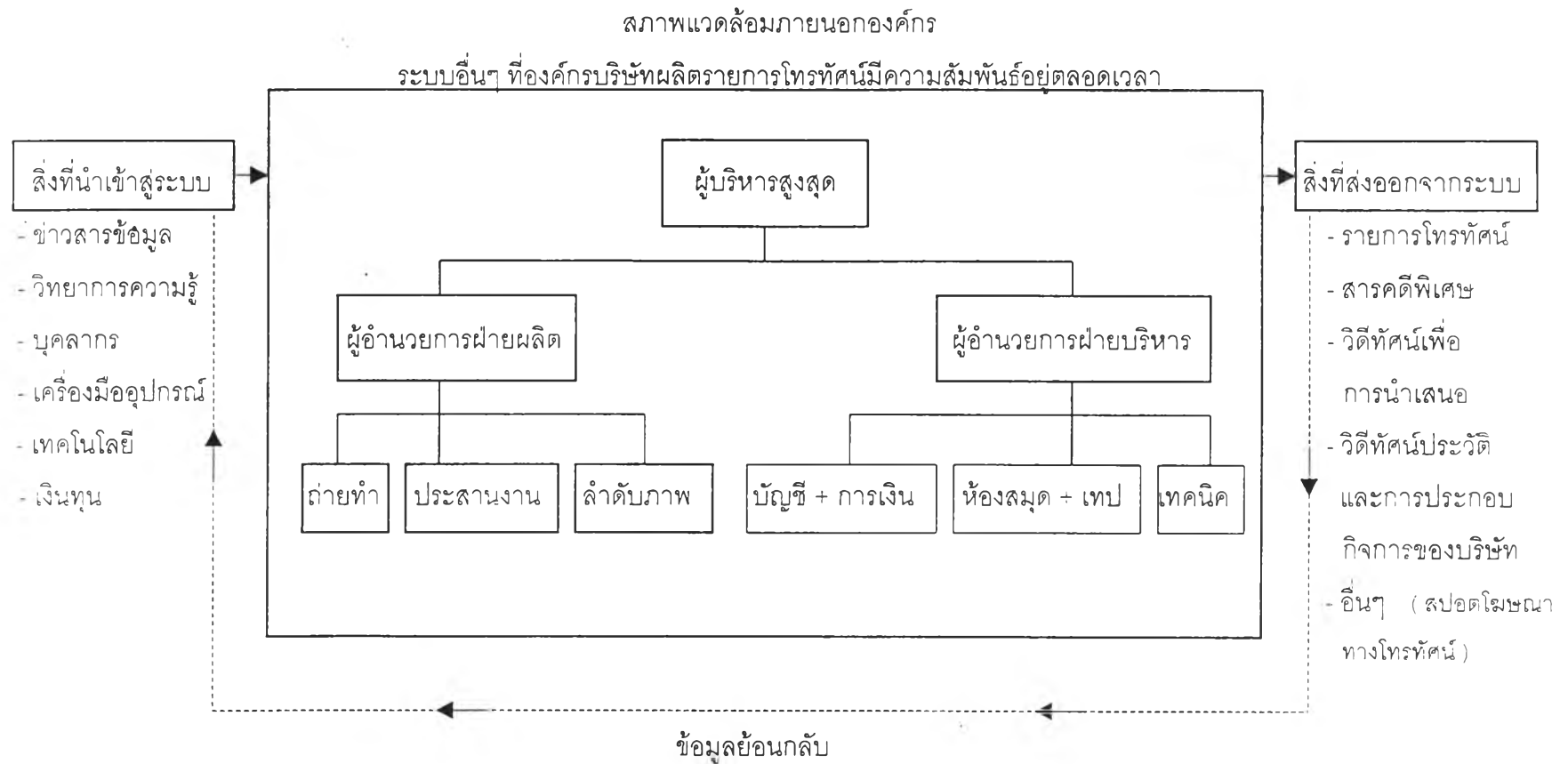
3.2) ห้องสมุดและเทป รับผิดชอบการจัดเก็บเทปวิดีโอทัศนียภาพในห้องสมุดเทป และกิจกรรมเกี่ยวกับเทปวิดีโอทัศนียภาพของบริษัท อาทิ การจัดส่งออกอากาศ การทำสำเนา (dub)

3.3) เทคนิค ดูแลอุปกรณ์และเครื่องมือทางด้านเทคนิคของบริษัท โดยเฉพาะอุปกรณ์ถ่ายทำรายการโทรทัศน์ ทั้งการเปิดใช้ การเก็บรักษา และการซ่อมบำรุง เพื่อให้อยู่ในสภาพที่พร้อมสำหรับการนำไปใช้งาน

สำหรับระบบบรรณาธิการในฝ่ายผลิตรายการของบริษัท พาโนรามา ดอคคิวเมนทารี จำกัด ผู้ผลิตรายการฝ่ายบริหารจะทำหน้าที่เป็นบรรณาธิการคอยกำกับดูแลการทำงานของผู้ผลิตรายการผ่านการตรวจสอบผลงานที่ถูกผลิตขึ้นเป็นครั้งคราวว่าถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ในการผลิตรายการหรือไม่ นอกจากนั้น ยังทำหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างผู้อุปถัมภ์รายการกับผู้ผลิตรายการอีกด้วย ผู้ผลิตรายการฝ่ายบริหารจะเดินทางไปประชุมกับผู้อุปถัมภ์รายการในสถานที่ของผู้อุปถัมภ์รายการเพื่อปรึกษาและรับทราบคำแนะนำเกี่ยวกับการผลิตรายการ จากนั้นจึงแจ้งความต้องการของผู้อุปถัมภ์รายการให้กับผู้ผลิตรายการเพื่อนำไปปฏิบัติต่อไป หากผู้ผลิตรายการจำเป็นต้องตัดสินใจในกรณีที่อาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทฯ กับผู้อุปถัมภ์รายการ ผู้ผลิตรายการจะต้องปรึกษาผู้ผลิตรายการฝ่ายบริหาร เพื่อรับทราบคำแนะนำก่อนจะนำไปปฏิบัติตาม ซึ่งส่วนใหญ่ผู้จัดการโครงการของ บริษัท พาโนรามา ดอคคิวเมนทารี จำกัด จะแนะนำให้ปฏิบัติตามความต้องการของผู้อุปถัมภ์รายการเสมอ ส่วนในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการตามความต้องการของผู้อุปถัมภ์รายการได้ ผู้จัดการโครงการจะนำเรื่องดังกล่าวเข้าที่ประชุมเพื่อปรึกษากับผู้บริหารต่อไป

โครงสร้างองค์กรของบริษัท พาโนรามา ดอควิเมนทารี จำกัด

พ.ศ. 2536 - 2540

การวิเคราะห์การควบคุมการทำงานของผู้ผลิตรายการสารคดีสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ภายในบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์

1. การควบคุมด้วยอุดมการณ์บริษัท

จากการศึกษาพบว่า การควบคุมด้วยอุดมการณ์บริษัทนั้น นับเป็นรูปแบบหลักที่บริษัทผลิตรายการโทรทัศน์ใช้ควบคุมการทำงานของผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ อุดมการณ์บริษัทมีบทบาทสำคัญในฐานะที่มีส่วนในการกำหนดจุดยืนการทำหน้าที่องค์กรสื่อสารมวลชนและลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรสื่อสารมวลชนกับผู้อุปถัมภ์รายการ อุดมการณ์บริษัทจะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการดำเนินธุรกิจบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์ตั้งแต่แรกเริ่ม ซึ่งนอกจากวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรเช่นเดียวกับการดำเนินธุรกิจโดยทั่วไปแล้ว บริษัทผลิตรายการโทรทัศน์ยังมีวัตถุประสงค์ในการทำหน้าที่องค์กรสื่อสารมวลชนที่แตกต่างกันออกไปอีกด้วย

ตารางที่ 6.21 : เปรียบเทียบวัตถุประสงค์ในการทำหน้าที่องค์กรสื่อสารมวลชนของบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์

บริษัท ปาใหญ่ ครีเอชัน จำกัด	บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชันส์ จำกัด	บริษัท พาโนราม่า ดอคคิวเม้นทารี จำกัด
ดำเนินงานผลิตรายการโทรทัศน์เชิงสร้างสรรค์ด้านสังคม เด็ก สตรี สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาชนบท	ดำเนินงานประชาสัมพันธ์หน่วยงานของรัฐ โดยเน้นงานด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การแพทย์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การอนุรักษ์ พลังงาน และสิ่งแวดล้อม	ดำเนินงานผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์ และสื่อประชาสัมพันธ์ เน้นประเภทสาระประโยชน์ เสริมสร้างทักษะ ปัญหา และการเรียนรู้ของคนในสังคม

ความมุ่งหมายที่จะทำหน้าที่องค์กรสื่อสารมวลชนของบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์จำนวน 3 บริษัทในงานวิจัยตั้งแต่แรกเริ่มเป็นไปอย่างอิสระ เนื่องจากผู้อุปถัมภ์รายการยังไม่ต้องการแทรกแซงการทำหน้าที่องค์กรสื่อสารมวลชน ประกอบกับสายสัมพันธ์ในเชิงอุปถัมภ์ที่ผู้อุปถัมภ์มีต่อผู้บริหารของบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์สืบเนื่องมาแต่เดิม ดังนั้น จึงไม่มีการควบคุมภายในองค์กรเพื่อให้การทำงานของผู้ผลิตรายการโทรทัศน์เป็นไปเพื่อตอบสนองการใช้ประโยชน์ของผู้อุปถัมภ์รายการมากนัก แม้แต่ในกรณีของ บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชันส์ จำกัด ที่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการเพื่อดำเนินการประชาสัมพันธ์หน่วยงานของรัฐก็ตาม ผู้ผลิตรายการสามารถนำเสนอเนื้อหาได้ในขอบเขตที่กว้างขวาง เนื่องจากเนื้อหารายการเป็นการนำเสนอสถานการณ์ปัจจุบันของอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ และกระทรวงอุตสาหกรรมซึ่งเป็นผู้มอบหมายให้ดำเนินการผลิตรายการ ก็ไม่ได้เป็นแหล่งเงินทุนอุปถัมภ์รายการโดยตรง

ตารางที่ 6.22 : เปรียบเทียบการประกอบกิจการในปีแรก
ของบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์

รายการโทรทัศน์ ในปีแรก ของบริษัท	บริษัท ปาใหญ่ ครีเอชั่น จำกัด	บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชั่นส์ จำกัด	บริษัท พาโนราม่า ดอคคิวเมนทารี จำกัด
ปีที่ก่อตั้ง	พ.ศ. 2535	พ.ศ. 2537	พ.ศ. 2536
ชื่อรายการ	ทุ่งแสงตะวัน	มิติใหม่อุตสาหกรรมไทย	โลกสีน้ำเงิน
ประเภทรายการ	สารคดีโทรทัศน์	สารคดีโทรทัศน์	สารคดีโทรทัศน์
เนื้อหารายการ	นำเสนอเรื่องราวของเด็ก โดยเฉพาะเด็กชนบทที่มี ความเกี่ยวข้องกับ สิ่งแวดล้อม	นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับสถาน การณ์อุตสาหกรรมประเภท ต่างๆ ในปัจจุบันและแนวโน้ม ในอนาคต	นำเสนอเนื้อหาครอบคลุม อารยธรรม ประวัติศาสตร์ ความเชื่อ จารีต พิธีกรรม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ผู้อุปถัมภ์รายการ	บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) และ มูลนิธิสื่อสร้างสรรค์	การปิโตรเลียม แห่งประเทศไทย (ปตท.)	ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
สายสัมพันธ์ แต่เดิมระหว่าง ผู้บริหาร กับ ผู้อุปถัมภ์รายการ	คุณสุรียนต์ จงลีพันธ์ กรรมการบริษัทฯ เป็น ผู้ผลิตรายการ "ทุ่งหญ้า ปาใหญ่" ของ บริษัท แปซิฟิก อินเตอร์คอมมิว- นิเคชั่น จำกัด ที่บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) และมูลนิธิ สื่อสร้างสรรค์อุปถัมภ์ รายการ	คุณบุญช่วย ทองเจริญพลพร กรรมการผู้จัดการบริษัทฯ เป็น ผู้สื่อข่าวสายการเมือง ซึ่งได้ รับมอบหมายจากนักการเมือง ในกระทรวงอุตสาหกรรมให้ ผลิตรายการข่าว เพื่อการ ประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของ กระทรวงอุตสาหกรรม	คุณชนินทร์ ชมะโชติ กรรมการผู้จัดการบริษัทฯ เป็นผู้ควบคุมการผลิต รายการ "โลกสลัปส์" ของ บริษัท แปซิฟิก อิน- เตอร์-คอมมิว นิเคชั่น จำกัด โดยธนาคาร ไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) อุปถัมภ์รายการ

หมายเหตุ : รายละเอียดเกี่ยวกับประวัติของผู้บริหารบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์แสดงอยู่ในภาคผนวก

สำหรับการดำเนินการบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์ในช่วงเวลาต่อมา การเพิ่มขึ้นของบริษัท
ผลิตรายการโทรทัศน์ได้ส่งผลให้สถานการณ์การแข่งขันทางธุรกิจ เพื่อความอยู่รอดของกิจการเป็น
ไปอย่างรุนแรงขึ้น บริษัทผลิตรายการโทรทัศน์จำเป็นต้องพึ่งพาผู้อุปถัมภ์รายการในฐานะที่เป็น
แหล่งรายได้หลักมากขึ้น และจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้อุปถัมภ์
รายการที่ต้องการใช้ประโยชน์จากรายการโทรทัศน์ในรูปแบบต่างๆ ส่งผลให้บริษัทผลิตรายการ

โทรทัศน์มีการปรับเปลี่ยนการดำเนินธุรกิจตามอุดมการณ์แต่แรกเริ่ม ให้เป็นไปในลักษณะของการดำเนินธุรกิจเพื่อแสวงหาผลกำไรมากขึ้น โดยบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์เหล่านี้จะผลิตรายการที่มีแหล่งเงินทุนอุปถัมภ์ในรูปของการสนับสนุนรายการเพื่อประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ขององค์กร ผู้อุปถัมภ์รายการมากขึ้น นับเป็นการทำให้องค์กรธุรกิจสื่อมวลชนมีลักษณะเป็นการพาณิชย์ (mass media commercialization) มากขึ้นตามไปด้วย

บริษัท ปาใหญ่ ครีเอชัน จำกัด แต่เดิมผู้ผลิตรายการสามารถทำงานสร้างสรรค์รายการสารคดีโทรทัศน์ได้อย่างอิสระโดยมีแหล่งเงินทุนอุปถัมภ์รายการในรูปของการโฆษณา เริ่มเข้าประมุขงานผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์ตามความต้องการของผู้อุปถัมภ์รายการ ในรูปของการสนับสนุนรายการทั้งที่เป็นหน่วยงานของรัฐและบริษัทธุรกิจเอกชน ดังจะเห็นได้จากการที่ปัจจุบันบริษัท ปาใหญ่ ครีเอชัน จำกัด มีรายการที่รับจ้างผลิตให้กับหน่วยงานราชการหรือบริษัทธุรกิจเอกชนมากกว่ารายการที่บริษัทผลิตขึ้นเอง การปรับเปลี่ยนอุดมการณ์การผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์ให้มีลักษณะเชิงพาณิชย์มากขึ้นนี้ ส่งผลให้ผู้ผลิตรายการทำงานตามวิชาชีพนิยมมากขึ้น เนื่องจากจำเป็นต้องผลิตรายการภายใต้อิทธิพลของผู้สนับสนุนรายการอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยง โดยเฉพาะรายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับผู้สนับสนุนรายการ อาทิ รายการ "สาธารณสุข ห่วงใยในชีวิต" นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพคุณภาพ ตามลักษณะบทบาทหน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นผู้สนับสนุนรายการ รายการ "รักเรา รักทั่วโลก" นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับโครงการ "รักเรา รักทั่วโลก" ของบริษัท เอ็ม.เอ็ม.ซี.สิทธิผล จำกัด ผู้แทนจำหน่ายรถยนต์มิตซูบิชิซึ่งเป็นผู้สนับสนุนรายการ รายการ "สรรสาระกับดวงและดาว" นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการขับขี่ยานยนต์อย่างปลอดภัยและวิธีดูแลสุขภาพรถยนต์ตามประเภทสินค้าของ บริษัท ธนบุรี ออโตโมทีฟ แอสเซมบลี แพลนท์ จำกัด ผู้แทนจำหน่ายรถยนต์เบนซ์ ซึ่งเป็นผู้สนับสนุนรายการ เป็นต้น รวมไปถึงการผลิตสารคดีวิถีทัศน์ประวัติและกิจการของบริษัทเพื่อขยายขอบเขตการดำเนินธุรกิจอีกด้วย ดังที่คุณสุริยนต์ จงสิทธิ์ กรรมการบริษัทและหัวหน้าฝ่ายผลิต ของ บริษัท ปาใหญ่ ครีเอชัน จำกัด กล่าวถึงรายการสารคดีโทรทัศน์ในปัจจุบันและการดำเนินธุรกิจผลิตรายการโทรทัศน์ของบริษัท ปาใหญ่ ครีเอชัน จำกัด ว่า

"... ระยะเวลาหนึ่ง รายการที่คนผลิตคิดเอง แล้วขายโฆษณาแบบ ทุ่งแสงตะวัน แทบไม่ได้เกิดเลย ที่เป็นรายการสารคดีขนาดยาว เกิดจากการคิดแล้วนำไปขาย อายากซื้อต้องซื้อช่วงสล็อตโฆษณา มีไหม ไม่มี มีแต่ประเภทที่เขาอยากให้เราทำ หรือไปเสนอขายโครงการให้เรา โดยให้เขามีส่วนร่วมในการคิดกับเรา สำหรับปาใหญ่มีรายการสปอนเซอร์รายเดียวเหมือนกัน แต่บังเอิญเจอสปอนเซอร์ที่ดี ให้ทำอะไรก็ได้ แต่ให้อยู่ในขอบเขตเรื่องนี้ เราเองก็พอใจที่มีสปอนเซอร์แบบนี้ ไม่ต้องบอกเรามาก ไม่ใช่ไม่ให้มีโอกาสในการคิดเลย..."

บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชันส์ จำกัด ตั้งแต่แรกเริ่มดำเนินกิจการจนกระทั่งถึงปัจจุบันมีผลงานเฉพาะในลักษณะของการรับจ้างผลิตเท่านั้น โดยมีการปรับเปลี่ยนการดำเนินกิจการจากการรับจ้างผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์เพื่อการประชาสัมพันธ์หน่วยงานของรัฐ มาเป็นการรับจ้างดำเนินการประชาสัมพันธ์โครงการของรัฐ ผ่านสื่อประเภทต่างๆ อาทิ สื่อโทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ การผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการประชาสัมพันธ์หน่วยงานธุรกิจเอกชน และขยายขอบเขตการดำเนินธุรกิจไปยังการรับจ้างผลิตวีดิทัศน์ประวัติและกิจกรรมของบริษัท นับว่าการทำงานตามวิชาชีพนิยมของผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ใน บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชันส์ จำกัด นั้น เป็นไปได้ยากมาก เนื่องจากถูกจำกัดด้วยลักษณะของการผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์องค์กร ของผู้อุปถัมภ์รายการ ทำให้ผู้ผลิตรายการจะไม่สามารถทำหน้าที่ของสื่อมวลชนอย่างเต็มที่ ด้วยการนำเสนอข้อมูลที่รอบด้านได้ อาทิ ในการผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์ "ใต้พื้นปฐพี" เพื่อการประชาสัมพันธ์บทบาทหน้าที่ กิจกรรม และผลการดำเนินงานของกรมทรัพยากรธรณี ผู้ผลิตรายการจะไม่สามารถกล่าวถึงการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และผลกระทบจากการใช้ทรัพยากรที่มีต่อสิ่งแวดล้อมได้มากนัก ยิ่งไปกว่านั้น ในกรณีผู้ผลิตรายการทำหน้าที่ผลิตสื่อโทรทัศน์เพื่อการประชาสัมพันธ์โครงการฯ เช่นปัจจุบัน การควบคุมยังเป็นไปอย่างเข้มงวดมากขึ้นเพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์โครงการฯ และสอดคล้องกับเนื้อหาของสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ประเภทอื่น หน่วยงานเจ้าของโครงการฯ ซึ่งเป็นผู้สนับสนุนรายการ จะควบคุมการทำงานของผู้ผลิตรายการในทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิตอย่างใกล้ชิด (ดูบทที่ 5) สำหรับการควบคุมภายในบริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชันส์ จำกัด ด้วยอุดมการณ์บริษัทนั้น นอกจากบริษัทฯ จะมีอุดมการณ์ในการผลิตรายการโทรทัศน์หรือสื่ออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริการสาธารณะแล้ว ยังมีอุดมการณ์ในการผลิตสื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้ว่าจ้าง ที่ผู้ผลิตรายการจำเป็นต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดอีกด้วย

บริษัท พาโนรามา ดอควิวเมนทารี จำกัด ซึ่งรับจ้างผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์ โดยมีผู้อุปถัมภ์รายการในรูปของการสนับสนุนรายการโดยบริษัทธุรกิจเอกชน (private sponsorship) ปัจจุบันได้ขยายขอบเขตการดำเนินกิจการไปยังผู้สนับสนุนรายการโดยรัฐ (state sponsorship) ด้วยการร่วมประมูลโครงการวางแผนการประชาสัมพันธ์และผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์หน่วยงานของรัฐ ตลอดจนการรับจ้างผลิตวีดิทัศน์ประวัติและกิจกรรมของบริษัท และสโปตโฆษณาทางโทรทัศน์เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้บริษัทฯ มีรายการประเภทรับจ้างผลิตมากกว่ารายการที่บริษัทผลิตขึ้นเอง ซึ่งผู้ผลิตรายการประเภทรับจ้างผลิตเพื่อการประชาสัมพันธ์องค์กรของผู้สนับสนุนรายการ จะทำงานตามวิชาชีพนิยมของตนเองได้ยากกว่าผู้ผลิตรายการประเภทที่บริษัทผลิตขึ้นเอง โดยเฉพาะรายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับผู้สนับสนุนรายการ อาทิ รายการ "สวัสดิ์เอื้อไทย" นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ตามบทบาทหน้าที่ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

รายการ "สมุดปกขาว TDRI" นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับผลงานทางวิชาการ เฉพาะนักวิชาการที่ได้รับทุนจากสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ซึ่งเป็นผู้สนับสนุนรายการ เป็นต้น ดังนั้น นอกจากอุดมการณ์บริษัทของบริษัท พาโนรามา ดอคคิวิเมนทารี จำกัด จะมีเน้นถึงการสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นกันเองในการทำงานและการผลิตรายการสาระประโยชน์ เสริมสร้างทักษะปัญญาและการเรียนรู้ของคนในสังคมแล้ว ยังมีอุดมการณ์บริษัทในการผลิตงานตามวัตถุประสงค์ของลูกค้าและสร้างภาพลักษณ์ให้กับองค์กรของลูกค้าอย่างจริงจังอีกด้วย ดังที่ได้ระบุไว้ในเอกสารประวัติและการประกอบกิจการบริษัท พาโนรามา ดอคคิวิเมนทารี จำกัด ซึ่งได้กล่าวไว้ข้างต้น

ตารางที่ 6.23 : เปรียบเทียบการประกอบกิจการในปัจจุบัน (พ.ศ.2541)
ของ บริษัทผลิตรายการโทรทัศน์

ประเภทรายการ	บริษัท ปาใหญ่ ครีเอชั่น จำกัด		บริษัท นอร์มาส แมส- คอมมูนิเคชั่นส์ จำกัด		บริษัท พาโนราม่า ดอควิเมนทารี จำกัด	
	ผลิตเอง	รับจ้างผลิต	ผลิตเอง	รับจ้างผลิต	ผลิตเอง	รับจ้างผลิต
สารคดี			-			
- รายการโทรทัศน์	✓	✓		✓	✓	✓
- สารคดีพิเศษ		✓		✓		✓
- สารคดีวีดิทัศน์ เพื่อการนำเสนอ				✓		✓
- สารคดีวีดิทัศน์ ประวัติและการ ประกอบกิจการ ของบริษัท		✓		✓		✓
- สารคดีวิทยุ				✓		
ข่าว	-	-	-		-	-
- รายการวิทยุ				✓		
สนทนาสด	-	-	-		-	
- รายการโทรทัศน์				✓		✓
- รายการวิทยุ				✓		
โฆษณา	-	-	-		-	
- สปอตโทรทัศน์				✓		✓
อื่นๆ	-	-	-		-	-
- สื่อสิ่งพิมพ์				✓		
- สไลด์ มัลติมีเดีย				✓		
- ซีดีรอม				✓		
- การนำเสนอ ด้วยคอมพิวเตอร์				✓		
- การสัมมนา				✓		

ตารางที่ 6.24 : เปรียบเทียบแนวคิดแรกเริ่มในการก่อตั้งบริษัท
ของบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์

บริษัท ป่าใหญ่ ครีเอชั่น จำกัด	บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชั่นส์ จำกัด	บริษัท พาโนราม่า ดอควิเมนทารี จำกัด
1. ทำงานด้วยความสุข 2. ผลิตงานสารคดีโทรทัศน์เชิง สร้างสรรค์สังคม เด็ก สตรี สิ่งแวดล้อม และการพัฒนา ชนบท	1. ผลิตงานที่เกี่ยวข้องกับการ บริการสาธารณะ 2. ผลิตงานที่ตรงตามความ ต้องการของผู้ว่าจ้างอย่าง มีคุณภาพ ครบตามสัญญา และเผยแพร่สื่อตามระยะ เวลาที่กำหนดไว้	1. มีบรรยากาศของผสมผสาน แนวความคิดอันอบอุ่นและ เป็นกันเองในการทำงาน 2. ผลิตงานคุณภาพตาม วัตถุประสงค์ของลูกค้า และ สร้างภาพลักษณ์ที่ดีที่สุดให้ กับลูกค้าอย่างจริงจัง 3. ผลิตงานที่สาระประโยชน์ สร้างทักษะ ปัญญา และการ เรียนรู้ของคนในสังคม

การควบคุมด้วยอุดมการณ์บริษัทนับว่าเป็นเครื่องมือหลักของ บริษัทผลิตรายการโทรทัศน์ที่ใช้กำหนดบทบาทความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิตรายการกับผู้อุปถัมภ์รายการไว้ค่อนข้างชัดเจน แม้ในสถานการณ์การแข่งขันทางธุรกิจที่สื่อมวลชนถูกทำให้เป็นภาระหนักยิ่งขึ้น อุดมการณ์การทำงานด้วยความสุข โดยเน้นการผลิตสารคดีโทรทัศน์ของ บริษัท ป่าใหญ่ ครีเอชั่น จำกัด ยังได้ส่งผลให้ผู้บริหารมีแนวโน้มที่จะรับจ้างผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์ให้กับผู้โฆษณาหรือผู้สนับสนุนรายการที่ให้อิสระในการสร้างสรรค์รายการก่อนเข้าและกรรการรายอื่น และยังมิได้รับจ้างวางแผนประชาสัมพันธ์โครงการฯ ของผู้สนับสนุนรายการ อีกริธีผลของผู้อุปถัมภ์รายการจึงถูกบั่นทอนให้ลดลง ในขณะที่อุดมการณ์การผลิตงานตามความต้องการของผู้ว่าจ้างและการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีที่สุดให้กับลูกค้าของบริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชั่นส์ จำกัด และ บริษัท พาโนราม่า ดอควิเมนทารี จำกัด นั้นนับเป็นการส่งเสริมอิทธิพลของผู้สนับสนุนรายการให้มีมากยิ่งขึ้น การทำงานของผู้ผลิตรายการจึงถูกควบคุมโดยผู้สนับสนุนรายการอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยง

2. การควบคุมด้วยระบบบรรณาธิการ

จากการศึกษาพบว่า การควบคุมด้วยระบบบรรณาธิการนั้น เป็นรูปแบบของการควบคุมการทำงานของผู้ผลิตรายการที่บริษัทผลิตรายการโทรทัศน์นี้ใช้รับมาจากอุดมการณ์บริษัทนั้นคือ ผู้บริหารจะจัดการมอบหมายอำนาจตามสายงานการบังคับบัญชาให้กับหัวหน้าสายงานการผลิตรายการ

ตารางที่ 6.25 : เปรียบเทียบระบบบรรณาธิการ
ของบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์

บริษัท ปาใหญ่ ครีเอชั่น จำกัด	บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชั่นส์ จำกัด	บริษัท พาโนราม่า ดอคคิวเมนทารี จำกัด
ผู้บริหาร กรรมการบริษัท	ผู้บริหาร กรรมการผู้จัดการ	ผู้บริหาร กรรมการผู้จัดการ
หัวหน้าสายงาน หัวหน้าฝ่ายผลิต	หัวหน้าสายงาน ผู้จัดการโครงการ	หัวหน้าสายงาน ผู้ผลิตรายการฝ่ายบริหาร
ผู้ผลิตรายการ	ผู้ผลิตรายการ	ผู้ผลิตรายการ

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์นั้น มักเป็นองค์กรสื่อสารมวลชนขนาดกลางหรือขนาดเล็กที่มีสายงานการบังคับบัญชาไม่ซับซ้อนมากนัก กรรมการผู้จัดการหรือผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลิตรายการจึงไม่เพียงแค่อำนาจผ่านแนวคิดสู่หัวหน้าสายงานเพื่อการนำไปปฏิบัติเท่านั้น หากแต่ยังมีโอกาสในการติดตามบังคับบัญชา หรือควบคุมการทำงานของผู้ผลิตรายการรายบุคคลได้อย่างใกล้ชิดผ่านทางวิพากษ์วิจารณ์หรือให้การคำแนะนำระหว่างการประชุมอย่างเป็นทางการ และการตรวจสอบผลงานอย่างไม่เป็นทางการ

ทัศนคติของผู้บริหารในเรื่องที่เกี่ยวกับอิทธิพลของผู้อุปถัมภ์รายการ ที่มีต่อการทำงานของผู้ผลิตรายการนั้น นับเป็นส่วนสำคัญต่อการกำหนดขอบเขตอิทธิพลของผู้อุปถัมภ์รายการ ในระหว่างกระบวนการผลิตรายการและขอบเขตของอิสรภาพในการสร้างสรรค์งานของผู้ผลิตรายการอย่างยิ่ง ดังที่ Schlesinger (1978) ได้แสดงความคิดเห็นว่า ผู้บริหารของบริษัทมักมีอุดมการณ์ในการแสวงหาผลกำไรจากกิจการเป็นหลัก แต่หากผู้บริหารเป็นนักวิชาชีพการดำเนินกิจการก็อาจเป็นไปเพื่ออุดมการณ์ทางวิชาชีพได้ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่าผู้บริหารของบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์ ซึ่งยังทำงานเป็นนักวิชาชีพสื่อสารมวลชนอยู่ในปัจจุบันมีทัศนคติที่ส่งผลในลักษณะบั่นทอนอิทธิพลของผู้อุปถัมภ์รายการ ขณะที่ผู้บริหารซึ่งไม่ได้ทำงานเป็นนักวิชาชีพสื่อสารมวลชนเช่นเดิมนั้น มีทัศนคติที่ส่งเสริมอิทธิพลของผู้อุปถัมภ์รายการมากกว่า

ผู้บริหารของ บริษัท ปาใหญ่ ครีเอชั่น จำกัด ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลิตรายการโดยตรงคือคุณสุริยนต์ จงสิทธิ์ ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการบริษัท หัวหน้าฝ่ายผลิต และผู้ผลิตรายการ คุณสุริยนต์เคยทำงานเป็นนักวิชาชีพสื่อสารมวลชนในฐานะผู้สื่อข่าว ผู้จัดรายการวิทยุ และผู้ผลิตรายการ “ทุ่งหญ้าปาใหญ่” ของบริษัท แอปซิฟิค อินเตอร์คอมมิวนิเคชั่น จำกัด และปัจจุบันยังคงทำงานเป็นนักวิชาชีพสื่อสารมวลชนในฐานะผู้ผลิตรายการ ผู้บริหารที่ยังคงเป็นนักวิชาชีพสื่อมวลชนของ บริษัท ปาใหญ่ ครีเอชั่น จำกัด นี้ มีทัศนคติที่ส่งผลในลักษณะบั่นทอนอิทธิพลของ

ผู้อุปถัมภ์รายการ คือ เลือกรับจ้างผลิตรายการ ที่ผู้อุปถัมภ์รายการไม่ต้องการมีอิทธิพลในการกำหนดเนื้อหาและวิธีการนำเสนอมากนัก อาทิ บริษัท บางจาก ปิโตรเลียม จำกัด, บริษัท บุญรอดบริวเวอรี่ จำกัด อย่างไรก็ตาม ในการแข่งขันทางธุรกิจที่ผลักดันให้สื่อมวลชนถูกทำให้เป็นการพาณิชย์มากขึ้นและบริษัทจำเป็นต้องแสวงหารายได้จากผู้อุปถัมภ์รายการ ผู้บริหารจะรับจ้างผลิตรายการเพื่อการประชาสัมพันธ์แก้ไขภาพลักษณ์องค์กรให้กับ ผู้อุปถัมภ์รายการที่ตกเป็นประเด็นวิพากษ์ โดยเลือกนำเสนอเนื้อหาที่ไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นวิพากษ์โดยตรง

"...อย่างเรื่องของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) มองเป็น 2 ส่วน ส่วนป่ากับสวนท้อ เขาเรียกเราไปคุยว่า เขามีโครงการที่จะผลิตรายการเกี่ยวกับป่า เราจะทำไหม เราคุยกันในที่มืองาน เรารู้สึกว่าเราทำก็ไม่เสียหาย เป็นโครงการที่ดี มีประโยชน์ต่อประเทศชาติ เราทำ เราอยากให้คนตระหนักถึงคุณค่าของป่า เสนอว่า ปตท. กำลังทำอะไรอยู่กับป่านี้บ้าง ให้คนเห็นว่าเขามีภาพลักษณ์อื่นนอกเหนือไปจากเรื่องที่เป็นข้อขัดแย้งเหมือนกัน ซึ่งถ้าเขาจะให้เราเข้าไปทำเรื่องชุดท้อเราคงคิดหนัก โชคดีที่เราทำในอีกเรื่องหนึ่ง ถ้ามว่าเรื่องท้อจะรับมาทำไหม เราไม่รับทำ..."

สำหรับรายการ "ทุ่งแสงตะวัน" เป็นผลงานชิ้นแรกของ บริษัท ป่าใหญ่ ครีเอชั่น จำกัด ความเป็นมาของรายการ "ทุ่งแสงตะวัน" เกิดจากการสร้างสรรค์ของผู้ผลิตรายการ หรือเป็นรายการประเภทบริษัทผลิตเอง ดังนั้น ผู้ผลิตรายการจึงสามารถทำงานได้ โดยแทบจะปราศจากอิทธิพลของผู้อุปถัมภ์รายการตลอดมา ในช่วงที่บริษัทผลิตรายการโทรทัศน์มีการแข่งขันสูงขึ้น และสื่อมวลชนถูกทำให้เป็นการพาณิชย์มากขึ้น รายการ "ทุ่งแสงตะวัน" ยังได้รับอิทธิพลจากผู้อุปถัมภ์รายการน้อยกว่ารายการอื่นของบริษัท ป่าใหญ่ ครีเอชั่น จำกัด ที่เกิดขึ้นจากการประมูลงานผลิตรายการโทรทัศน์ให้กับผู้อุปถัมภ์รายการ หรือเป็นรายการประเภทรับจ้างผลิตอีกด้วย

ในกรณีที่ผู้โฆษณาหลักของรายการ "ทุ่งแสงตะวัน" แสดงความประสงค์ให้ผู้ผลิตรายการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับองค์กรของผู้อุปถัมภ์รายการนั้น รายการ "ทุ่งแสงตะวัน" จะมีการนำเสนอเฉพาะโครงการเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่มีเด็กเป็นส่วนเกี่ยวข้อง ตามแนวคิดรบบยอดของรายการ ทั้งนี้ เนื่องจากรายการ "ทุ่งแสงตะวัน" เป็นรายการที่ผลิตขึ้นตามอุดมการณ์ทางวิชาชีพนักสื่อสารมวลชนของผู้บริหาร ดังที่ คุณสุริยนต์ จงสิทธิ์ กกรรมการบริษัท ป่าใหญ่ ครีเอชั่น จำกัด ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าฝ่ายผลิต และผู้ผลิตรายการ "ทุ่งแสงตะวัน" ได้กล่าวว่า

“... การถ่ายทำเรื่องของผู้โฆษณาหลักก็มีบ้าง เราก็คิดก่อนว่า เราจะทำออกมาอย่างไรโดยที่เราไม่เสียที่จะรู้สึกว่ามันไม่ใช่ที่เราตั้งใจมากที่จะไปทำ คือเป็นธรรมชาติของเขาเป็นโครงการที่ดี เช่น โครงการดูนกของ บางจากฯ โครงการห้องเรียนสีเขียวของการไฟฟ้าฯ แต่อย่าง ปตท.ที่กำลังมีความขัดแย้งเรื่องท่อก๊าซ แล้วเรียกเราเข้าไปคุยว่าเขาอยากจ้างให้ทำรายการเรื่องปลูกป่า เราทำ เพราะเป็นโครงการที่ดี แต่ไม่ใช่ทำในรายการ *ทุ่งแสงตะวัน* เป็นอีกรายการหนึ่ง รายการ *ทุ่งแสงตะวัน* เราจะเอาใจใส่เรื่องภาพลักษณ์มาก เราไม่ได้ทำเรื่องอะไรเกี่ยวกับ ปตท. เลย...”

เนื่องจากผู้ผลิตรายการ “*ทุ่งแสงตะวัน*” ดำรงตำแหน่งผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายผลิตด้วยในขณะเดียวกัน การควบคุมด้วยระบบบรรณาธิการภายในบริษัทจึงเป็นเพียงการตรวจสอบบทรายการและเทปวิดีโอที่ส่งก่อนจะส่งออกอากาศเท่านั้น โดยผู้ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบคือ คุณสุริยนต์ จงลีพันธ์ หรือคุณนิรมล เมธีสุวกุล กรรมการบริษัท หัวหน้าฝ่ายรายการ และผู้ดำเนินรายการ “*ทุ่งแสงตะวัน*”

เมื่อเปรียบเทียบกับ บริษัท นอร์มาสแมสคอมมูนิเคชันส์ จำกัด กรรมการผู้จัดการ บริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชันส์ จำกัด เคยทำงานเป็นนักวิชาชีพสื่อสารมวลชนในฐานะผู้กำกับแสงผู้กำกับรายการ ของสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 7 ผู้สื่อข่าว และที่ปรึกษา ของ บริษัท วโรดม โปรโมชันส์ จำกัด ประมูลจัดทำรายการข่าวภาคค่ำ สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 7 โดยปัจจุบันไม่ได้ทำงานเป็นนักวิชาชีพสื่อสารมวลชนเช่นเดิม ผู้บริหารของบริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชันส์ จำกัดมีทัศนคติที่ส่งผลในลักษณะส่งเสริมอิทธิพลของผู้อุปถัมภ์รายการคือ เลือกรับจ้างผลิตรายการเพื่อการประชาสัมพันธ์หน่วยงานของรัฐหรือรายการเพื่อสนับสนุนการดำเนินโครงการฯ ของรัฐเป็นหลัก โดยผู้อุปถัมภ์รายการสามารถมีอิทธิพลต่อการทำงานของผู้ผลิตรายการในทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิตรายการ โดยเฉพาะการกำหนดประเด็นที่จะนำเสนอ

“...โครงการขนาดใหญ่ของรัฐอย่างนโยบายประหยัดพลังงาน ถ้ารัฐไม่ซื้อสื่อเองก็จะผิดหมดเลย คนจะไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ หรือโครงการที่คนไม่มีความรู้หรือมีความกลัว อย่างเช่น โรงกำจัดขยะ โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ถ้าไม่ซื้อสื่อก็จะผ่านไม่ได้ มันมีสิ่งรบกวนทางการสื่อสาร ถ้าไม่ยอมให้มันผิดพลาดหรือการสื่อสารล้มเหลวต้องมีบริษัทที่ปรึกษา สำหรับเรื่องความรอบด้านของข้อมูลนั้น เรื่องการรับรู้ของสาธารณชนแบบนี้เป็นแค่การให้ข้อมูลให้คนรู้เท่านั้น ต้องมีคนใดคนหนึ่งใช้งบประมาณที่ถูกต้องตามกฎหมาย ในเมื่อคนยังไม่รู้อะไรเลยก็ต้องให้ความรู้ก่อน ยังไม่ใช่การแก้ปัญหาอะไร...”

ทัศนคติของผู้บริหารที่ต้องการผลิตรายการโทรทัศน์เฉพาะประเภทรับจ้างผลิตเช่นนี้ ส่งผลให้การ
ทำงานตามวิชาชีพนิยมของผู้ผลิตรายการเป็นไปได้ยากยิ่ง โดยเฉพาะในการนำเสนอเนื้อหาอย่าง
รอบด้าน อาทิ การนำเสนอเนื้อหาในรายการ "ใต้พื้นปฐพี" เรื่อง การทำเหมืองหิน ผู้ผลิตรายการ
จะถูกควบคุมจากผู้อุปถัมภ์รายการ ให้นำเสนอเพียงวิธีการทำเหมืองหิน และผลประโยชน์ที่
ผู้ประกอบการและแรงงานในท้องถิ่นจะได้รับจากเหมืองหินเท่านั้น ส่วนผลกระทบในเชิงลบ
จากการทำลายทรัพยากรธรรมชาติในเขตจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือบทสัมภาษณ์ของ
ชาวบ้านในบริเวณใกล้เคียงกับพื้นที่ทำเหมืองหินเกี่ยวกับปัญหาแรงระเบิดและฝุ่นหินนั้น ผู้ผลิต
รายการทราบดีว่าไม่สามารถนำเสนอได้ เนื่องจากขัดกับทัศนคติของผู้บริหารที่ต้องการผลิตงาน
ตามความต้องการของผู้อุปถัมภ์รายการ และจะต้องได้รับการท้วงติงจากผู้จัดการโครงการระหว่าง
ขั้นตอนการตรวจสอบภายในบริษัท ในกรณีที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับผลกระทบในเชิงลบเหล่านี้ ผู้ผลิต
รายการจึงสามารถนำเสนอได้เพียงวิธีการทำเหมืองหินแบบที่มีการกักเก็บฝุ่นละอองและวิธีการ
ตรวจสอบตามหน้าที่ของกรมทรัพยากรธรณีเท่านั้น

สำหรับรายการ "เปิดโลกทัศน์ กรอ.รักษาสิ่งแวดล้อม" ผู้ผลิตรายการ "เปิดโลกทัศน์ กรอ.
รักษาสิ่งแวดล้อม" ต้องทำงานภายใต้อิทธิพลของผู้สนับสนุนรายการซึ่งเป็นการควบคุมภายนอก
บริษัทและยังถูกควบคุมภายในบริษัทด้วยอุดมการณ์บริษัทข้างต้น ตัวอย่างเช่น เมื่อผู้ผลิตรายการ
กำลังจะเดินทางไปถ่ายทำการกำจัดกากอุตสาหกรรมที่ศูนย์ฝังกลบ จ.ราชบุรี คุณบุญช่วย
ทองเจริญพลพร กรรมการผู้จัดการบริษัทซึ่งเคยทำงานสื่อสารมวลชนในฐานะผู้สื่อข่าวมาก่อน
จะให้คำแนะนำเพียงว่าผู้ผลิตรายการควรสัมภาษณ์ยามรักษาความปลอดภัยของศูนย์ฝังกลบ
เรื่องมีปัญหาการรั่วซึมของของเสียอันตรายออกสู่สภาพแวดล้อมหรือไม่ ยามรักษาความปลอดภัย
ซึ่งทำงานในศูนย์ฝังกลบนั้น มีแนวโน้มว่าจะให้คำตอบที่สร้างภาพลักษณ์อันดีให้กับศูนย์ฝังกลบ
เพียงด้านเดียว

สำหรับการควบคุมด้วยระบบบรรณาธิการ หัวหน้าสายงานหรือผู้จัดการโครงการนั้น
มีหน้าที่หลักคือประสานงานกับผู้สนับสนุนรายการ เพื่อรับคำสั่งจากคณะกรรมการโครงการฯ และ
รับผิดชอบควบคุมดูแลให้การผลิตสื่อเป็นไปตามวัตถุประสงค์การประชาสัมพันธ์ และมีหน้าที่รอง
คือเขียนบทความประชาสัมพันธ์การจัดตั้งศูนย์บริหารจัดการฯ ในนิตยสารอินดัสเตรียล ผลิต
โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์โครงการฯ เพื่อแจกจ่ายให้กับผู้ประกอบการอุตสาหกรรม และจัดการ
สัมมนานักวิชาการเกี่ยวกับขยะอันตราย ผู้จัดการโครงการจึงมีบทบาทในการควบคุมดูแลการ
ทำงานของผู้ผลิตรายการ "เปิดโลกทัศน์ กรอ.รักษาสิ่งแวดล้อม" เพียงการตรวจสอบบทรายการ
และเทปวิดีโอทัศน์ก่อนจะส่งออกอากาศในบางตอนเท่านั้น

กรรมการผู้จัดการ บริษัท พาโนรามา ดอควิเมนทารี จำกัด เคยทำงานเป็นนักวิชาชีพ สื่อสารมวลชนในฐานะผู้สื่อข่าว ,ช่างภาพและผู้เขียนบทรายการสารคดี "บึงบอระเพ็ด" "ทะเลไทย" และผู้ควบคุมการผลิตรายการ"ดินดำน้ำขุ่น" "โลกสลบสี" บริษัท เอซีพีค อินเตอร์คอมมิวนิคะชัน จำกัด มีทัศนคติที่ส่งผลในลักษณะส่งเสริมอิทธิพลของผู้อุปถัมภ์รายการโดยเปิดโอกาสให้ผู้อุปถัมภ์รายการสามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงการผลิตรายการได้ตามความต้องการ

"...สำหรับผู้สนับสนุนรายการที่เป็นเอกชน เราต้องแจ้งว่า ถ้าเรื่องอะไรบางเท่านั้น ถ้าเขาตั้งข้อสงสัยเกิดมาว่าเรื่องนี้ไม่เหมาะจะออกอากาศ เราก็เปลี่ยนเท่านั้นเอง แต่รัฐจะเข้ามาควบคุมที่ถ่วงกว่า เขาจะเข้ามาควบคุมแนวคิดวิธีการนำเสนอค่อนข้างมากทีเดียว และที่ละเอียดมากที่สุดก็คือการควบคุมเนื้อหา เขาใช้งบจากรัฐบาล เขาก็ต้องการผลตอบแทนที่คุ้มค่ามากที่สุด ถ้ามารัฐเข้ามาควบคุมแล้วเราจะนำเสนอเนื้อหาได้รอบด้านไหม มันก็รอบด้านในมุมมองของรัฐเขา ส่วนการที่รัฐใช้เงินประชาชนมาทำรายการประชาสัมพันธ์ของตัวเองก็เป็นเรื่องที่ดี เอกชนจะได้มีงานทำ ถ้ารัฐไม่ใช้เงิน บริษัทผลิตรายการอย่างเราก็เสร็จเลย..."

ทัศนคติของผู้บริหารที่ยินยอมให้ผู้อุปถัมภ์รายการ เข้ามาควบคุมการทำงานของผู้ผลิต รายการได้อย่างเต็มที่เช่นนี้ ส่งผลให้ผู้ผลิตรายการเพื่อประชาสัมพันธ์องค์กรของผู้อุปถัมภ์รายการ ไม่สามารถนำเสนอเนื้อหาหรือแม้แต่ภาพที่ก่อให้เกิดภาพลักษณ์เชิงลบเกี่ยวกับผู้อุปถัมภ์รายการ ได้ ตัวอย่างเช่น ในการผลิตรายการสารคดี "ทะเลสีคราม" ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ ได้ทะเล ผู้ผลิตรายการจะถูกควบคุมโดยผู้ผลิตรายการฝ่ายบริหาร ให้นำเสนอภาพชีวิตใต้ทะเลที่สวยงาม บริเวณแท่นขุดเจาะก๊าซธรรมชาติ ของ บริษัท ยูโนแคล (ไทยแลนด์) จำกัด กลางอ่าวไทย ตามทัศนคติของผู้บริหารที่ต้องการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับ บริษัท ยูโนแคล (ไทยแลนด์) จำกัด ผู้สนับสนุนรายการที่ตกเป็นประเด็นวิพากษ์เกี่ยวกับการทำลายสภาพแวดล้อมทางทะเล ส่วน รายการ "สวรรค์เมืองไทย" ผู้ผลิตรายการฝ่ายบริหารจะมีหน้าที่ควบคุมให้ผู้ผลิตรายการนำเสนอเฉพาะภาพของแหล่งที่ท่องเที่ยวที่สวยงาม ให้เป็นไปตามทัศนคติของผู้บริหารเกี่ยวกับการรับจ้างผลิตรายการตามวัตถุประสงค์ของผู้อุปถัมภ์รายการ การทำงานของผู้ผลิตรายการนี้ ยังถูกประเมินผลโดยผู้บริหารในระหว่างการประชุม หรือด้วยการตรวจสอบอย่างไม่เป็นทางการอีกด้วย

เนื่องจากผู้บริหารของบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์สามารถบังคับบัญชาหรือควบคุมการทำงานของผู้ผลิตรายการได้อย่างใกล้ชิด ผ่านทางวิพากษ์วิจารณ์หรือให้การคำแนะนำระหว่างการประชุมอย่างเป็นทางการ และการตรวจสอบผลงานอย่างไม่เป็นทางการ ระบบบรรณาธิการหรือการควบคุมการทำงานของผู้ผลิตรายการโดยหัวหน้าสายงาน ข้าราชการ หัวหน้าฝ่ายผลิต ผู้จัดการ

โครงการ และผู้ผลิตรายการฝ่ายบริหารนั้น จึงเป็นเพียงวิธีการที่ผู้บริหารใช้กำกับการทำงานของ ผู้ผลิตรายการอีกชั้นหนึ่งเท่านั้น

สำหรับการควบคุมการทำงานเฉพาะภายในฝ่ายผลิตรายการ หัวหน้าฝ่ายผลิต ผู้จัดการโครงการและผู้ผลิตรายการฝ่ายบริหาร นับเป็นผู้มีอำนาจควบคุมการทำงานในฝ่ายผลิตรายการใน ฐานะบรรณาธิการอย่างสิ้นเชิง หัวหน้าฝ่ายผลิตของ บริษัท ปาใหญ่ ครีเอชัน จำกัด เป็นผู้บริหาร ที่มีทัศนคติที่ส่งผลในลักษณะบั่นทอนอิทธิพลของผู้อุปถัมภ์รายการ เมื่อเปรียบเทียบกับผู้จัดการโครงการของบริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชันส์ จำกัด และผู้ผลิตรายการฝ่ายบริหารของบริษัท พาโนราม่า ดอคคิวเมนทารี จำกัด นอกจากนี้ใช้อำนาจการควบคุมโดยการตรวจบทรายการและ วิดีทัศน์ก่อนออกอากาศภายในบริษัทแล้ว ยังมีหน้าที่ประสานงานกับผู้อุปถัมภ์รายการโดยตรง เพื่อรับทราบความต้องการของผู้อุปถัมภ์รายการ และควบคุมให้ผู้ผลิตรายการปฏิบัติตามความ ต้องการของผู้อุปถัมภ์รายการอีกด้วย ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าสายงานเช่นนี้ นับเป็นการ ส่งเสริมอิทธิพลของผู้อุปถัมภ์รายการ

อย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์การแข่งขันที่สื่อมวลชนถูกทำให้เป็นการพาณิชย์มากขึ้นนี้ บริษัทผลิตรายการโทรทัศน์บางบริษัทก็ยังคงรักษาอุดมการณ์ทางวิชาชีพในฐานะองค์กรสื่อสารมวลชนไว้ด้วยการผลิตรายการประเภทที่ไม่มุ่งหวังผลกำไรมากนัก หากแต่เป็นรายการที่แสดงถึง เจตนารมณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเป็นหลัก การผลิตรายการประเภทดังกล่าว นับเป็น การสร้างชื่อเสียงให้กับองค์กรในอีกทางหนึ่ง ดังนั้น การประสานอำนาจการควบคุมภายในบริษัท เดียวกัน จึงอาจมีความแตกต่างกันได้ในแต่ละรายการ

สำหรับรายการ “ประหยัดพลังงานกับ Mr.Unocal” เป็นรายการประเภทรับจ้างผลิตที่ไม่ได้ เกิดขึ้นจากอุดมการณ์ทางวิชาชีพนักสื่อสารมวลชน ดังนั้น อุดมการณ์บริษัทในการผลิตรายการ ตามวัตถุประสงค์ของลูกค้าและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีที่สุดให้ลูกค้า จึงเป็นรูปแบบของการควบคุม การทำงานของผู้ผลิตรายการ ภายในบริษัท ที่ส่งผลให้ผู้ผลิตรายการจำเป็นต้องทำงานภายใต้อิทธิ พลของผู้สนับสนุนรายการ และเนื่องจากบริษัท พาโนราม่า ดอคคิวเมนทารี จำกัด เป็นองค์กร สื่อสารมวลชนขนาดกลางที่ผู้บริหารสามารถกำกับและตรวจสอบการทำงานของผู้ผลิตรายการได้ อย่างใกล้ชิด ผู้บริหารจึงสามารถควบคุมการทำงานของผู้ผลิตรายการ ให้เป็นไปเพื่อสนับสนุน อิทธิพลของ บริษัท ยูโนแคล (ไทยแลนด์) จำกัด ผู้สนับสนุนรายการได้โดยตรง ตัวอย่างเช่น คุณชนินทร์ ชมะโชติ กรรมการ ผู้จัดการบริษัทซึ่งเคยทำงานในฐานะผู้สื่อข่าว ช่างภาพและผู้ผลิ ตายการมาก่อน กำชับผู้ผลิตรายการให้ผลิตภาพเคลื่อนไหว Mr.Unocal ผู้ดำเนินรายการที่สามารถ เคลื่อนไหวได้คล่องแคล่วและรวดเร็วมากขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากผู้สนับสนุนรายการได้ตั้งข้อสังเกต ว่า Mr.Unocal เคลื่อนไหวเชื่องช้าเกินไป ส่วนการให้คำแนะนำในเรื่องอื่นๆ มีเรื่องเกี่ยวกับ ภาพ อาทิตย ขนาดของภาพที่ควรใช้ในการสัมภาษณ์เท่านั้น

สำหรับการควบคุมด้วยระบบบรรณาธิการ หัวหน้าสายงานหรือผู้ผลิตรายการฝ่ายบริหาร จะมีหน้าที่หลักคือประสานงานกับผู้สนับสนุนรายการเพื่อรับคำสั่งจากฝ่ายนิเทศสัมพันธ์ บริษัท ยูโนแคล (ไทยแลนด์) จำกัด และรับผิดชอบควบคุมดูแลให้การผลิตรายการ “ประหยัดพลังงานกับ Mr.Unocal” เป็นไปตามความต้องการของผู้สนับสนุนรายการ ด้วยการตรวจสอบบทรายการและ เทปวิดีโอทัศน์บางตอนก่อนที่จะส่งออกอากาศ

สรุปผลการวิเคราะห์เรื่อง การควบคุมการทำงานของผู้ผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์ภายใน บริษัทผลิตรายการโทรทัศน์พบว่าบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์ทุกบริษัทในงานวิจัยมีลักษณะเป็น พาณิชยนิยมมากขึ้น โดยบริษัท นอร์มาส แมสคอมมูนิเคชั่นส์ จำกัด มีลักษณะของความเป็น พาณิชยนิยมมากที่สุด เนื่องจากมีผลงานเฉพาะในประเภทรับจ้างผลิตเท่านั้น รองลงมาคือ บริษัท พาโนราม่า ดอคคิวเม้นทารี่ จำกัด และ บริษัท ป่าใหญ่ ครีเอชั่น จำกัด ตามลำดับ นอกจากนี้ การควบคุมในบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์ที่มีลักษณะเป็นการพาณิชยกรรมมากขึ้นในปัจจุบันนี้ยังมีแนวโน้มที่จะเป็นไปในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้อุปถัมภ์รายการมากขึ้น โดยมี ผลกระทบต่อคุณสมบัติการทำหน้าที่สารคดีของรายการสารคดีสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ และ วิชาชีพนิยมของผู้ผลิตรายการโทรทัศน์โดยตรง ดังที่จะกล่าวต่อไปใน บทที่ 7 การวิเคราะห์การทำงานตามวิชาชีพนิยมของผู้ผลิตรายการสารคดีสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ภายใต้อิทธิพลของ อุปถัมภ์รายการ